

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 66.

26. svibnja 2023.

Sadržaj

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 185/01	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.11006 – ONE / MACQUARIE / YTI) ⁽¹⁾	1
2023/C 185/02	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.11092 – BLACKSTONE / CDPQ / INVENERGY / AEP RENEWABLES / AEP WIND HOLDINGS / TRENT WIND FARM / DESERT SKY WIND FARM) ⁽¹⁾	2
2023/C 185/03	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.11016 – AIR LIQUIDE / ADP / JV) ⁽¹⁾	3

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Vijeće Europske unije

2023/C 185/04	Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ishodima devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima	4
2023/C 185/05	Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o reviziji plana rada za strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2022. – 2024	14
2023/C 185/06	Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o socijalnoj dimenziji održive Europe za mlade	21
2023/C 185/07	Rezolucija predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o preispitivanju zastupanja država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinacije stajališta država članica prije sastanaka WADA-e	29

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

2023/C 185/08	Rezolucija Vijeća o Europskom prostoru obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga	35
2023/C 185/09	Zaključci Vijeća o ugroženim i raseljenim umjetnicima	39
2023/C 185/10	Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za ostvarenje automatskog uzajamnog priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju	44
2023/C 185/11	Obavijest namijenjena osobama i subjektima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene Odlukom Vijeća 2013/255/ZVSP i Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji	51
2023/C 185/12	Obavijest namijenjena ispitanicima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene Odlukom Vijeća 2013/255/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/1035, i Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/1027, o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji	52
Europska komisija		
2023/C 185/13	Tečajna lista eura – 25. svibnja 2023.	54
2023/C 185/14	Obavijest Komisije o važećim kamatnim stopama na iznose povrata državnih potpora i referentnim/diskontnim stopama koje se primjenjuju od 1. lipnja 2023. (<i>objavljeno u skladu s člankom 10. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004.</i>)	55

V. Objave

ADMINISTRATIVNI POSTUPCI

Europska komisija

2023/C 185/15	OBAVIJEST U SKLADU S ČLANKOM 29. STAVKOM 2. PRAVILNIKA O OSOBLJU – Objava slobodnog radnog mjesta voditelja Predstavništva u Sofiji, u Bugarskoj Predstavništvo u Bugarskoj (razred AD 14) u Glavnoj upravi za komunikaciju (GU COMM) – COM/2023/10433	56
---------------	--	----

DRUGI AKTI

Europska komisija

2023/C 185/16	Objava obavijesti o odobrenju standardne izmjene specifikacije proizvoda za naziv u sektoru vina iz članka 17. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33	57
2023/C 185/17	Objava odobrene standardne izmjene specifikacije proizvoda zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u sektoru poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz članka 6.b stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014	64

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.11006 – ONE / MACQUARIE / YTI)****(Tekst značajan za EGP)**

(2023/C 185/01)

Dana 4. svibnja 2023. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32023M11006. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup pravnim dokumentima Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.11092 – BLACKSTONE / CDPQ / INVENERGY / AEP RENEWABLES / AEP WIND HOLDINGS / TRENT WIND FARM / DESERT SKY WIND FARM)****(Tekst značajan za EGP)**

(2023/C 185/02)

Dana 3. svibnja 2023. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32023M11092. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup pravnim dokumentima Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji
(Predmet M.11016 – AIR LIQUIDE / ADP / JV)

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 185/03)

Dana 12. svibnja 2023. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32023M11016. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup pravnim dokumentima Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ishodima devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima

(2023/C 185/04)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U VIJEĆU,

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

1. Ciljevi su ove rezolucije zajamčiti da relevantni dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini prepoznaju ishode devetog ciklusa dijaloga Europske unije s mladima te s njima u vezi poduzmu daljnje korake, kao i osigurati kvalitetu i kontinuitet provedbe procesa dijaloga EU-a s mladima i ishoda koji iz njega proizide. Ovim se dokumentom nadalje nastoji doprinijeti većoj transparentnosti dijaloga EU-a s mladima i pružiti povratne informacije o radu obavljenom u okviru devetog ciklusa i prethodnih ciklusa.
2. Ova se rezolucija temelji na Rezoluciji o Strategiji Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027 ⁽¹⁾ i njezinim europskim ciljevima za mlade, kao i na Prilogu I. Rezoluciji o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima te na ishodima prethodnih ciklusa dijaloga EU-a s mladima. U Strategiji EU-a za mlade poziva se na veće uključivanje mladih u dijalog s oblikovateljima politika te na angažiranje mladih iz različitih sredina i društvenih skupina.
3. U Odluci (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.) (dalje u tekstu „Europska godina mladih“) naglašava se potreba da se mladima pruže prilike za budućnost koja će biti zelenija, digitalnija i uključivija.
4. Dijalog EU-a s mladima mehanizam je za sudjelovanje mladih u EU-u. Služi kao forum za kontinuirano zajedničko promišljanje i za savjetovanja o prioritetima, provedbi i daljnjim koracima u vezi sa suradnjom na razini EU-a u području mladih između oblikovatelja politika, mladih i organizacija koje ih predstavljaju te istraživača. Dijalog EU-a s mladima omogućuje trajno partnerstvo u upravljanju tim procesima na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

⁽¹⁾ Rezolucija Vijeća i predstavnika država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima – Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (SL C 189, 5.6.2019., str. 1.).

5. Ishodi devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima temelje se na trima konferencijama EU-a za mlade u okviru tog ciklusa, na povratnim informacijama iz nacionalnih i europskih kvalitativnih savjetovanja i događanja iz faze dijaloga te na rezultatima iz faze provedbe u državama članicama i na europskoj razini. Tim ishodima naslovljenima „Zajednički angažman za održivu i uključivu Europu” doprinosi se uključivanju višerazinske i međusektorske provedbe cilja za mlade br. 10 „Održiva zelena Europa” i cilja za mlade br. 3 „Uključiva društva”.
6. Pandemija bolesti COVID-19 ozbiljno je utjecala ⁽²⁾ na sudjelovanje mladih i povećala nejednakosti među skupinama mladih. Nadalje, agresivni rat Ruske Federacije protiv Ukrajine i energetska kriza koja je proizašla iz njega, povećane migracije i rast globalne inflacije imaju ozbiljne učinke na mlade i zajednice u Europi. Činjenica da mladi s manje mogućnosti imaju manje pristupa ljudskim, a posebno socijalnim pravima od mladih s više mogućnosti postala je još očitija tijekom tih kriza.
7. U okviru osmog ciklusa Europska komisija i države članice pozvane su da
  - ojačaju dugoročno institucijsko pamćenje i kontinuitet rada između ciklusa dijaloga EU-a s mladima,
  - pozivaju na to da se organiziraju redovite razmjene informacija i koordinacije između trija predsjedništava, Komisije i Europskog foruma mladih, i to pod vodstvom mladih i uz odgovarajuću potporu, te da se dokumentacija europske upravljačke skupine objavi na Europskom portalu za mlade,
  - neprestano pružaju povratne informacije mladima i organizacijama mladih uključenima u sve faze procesa dijaloga EU-a s mladima kako bi se osigurao smislen dijalog i sudjelovanje mladih na svim razinama,
  - daju prednost i osiguraju vidljivost dijalogu EU-a s mladima tijekom događanja na nacionalnoj razini i razini EU-a te promiču sudjelovanje mladih u postupcima donošenja odluka na svim razinama.
8. Skup alata u okviru devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima pružio je nacionalnim radnim skupinama načine za prikupljanje podataka o planovima koje su izradile za ciklus te o primjerima dobre prakse koje su utvrdile u pet ključnih područja, a to su:
  - a) informiranje i obrazovanje,
  - b) djelovanje i osnaživanje,
  - c) upravljanje,
  - d) mobilnost i solidarnost,
  - e) pristup infrastrukturi.

U tom su postupku prikupljena mišljenja mladih te se doprinijelo razvoju metoda rada i primjera najbolje prakse, čime je olakšana provedba devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima.

UVAŽAVAJUĆI DA:

9. Dijalog EU-a s mladima temelji se na vodstvu i zajedničkoj odgovornosti nacionalnih radnih skupina, ako je to moguće, koja koordiniraju nacionalna vijeća mladih. Time se raznolikim skupinama mladih omogućuje sudjelovanje u dijalogu i povezuje različite nacionalne, regionalne i lokalne dionike s tim procesom.
10. Doprinos međunarodnih nevladinih organizacija za mlade važan je radi unošenja niza perspektiva iz cijele Europe u dijalog o politikama te radi osiguravanja kvalitetnog doprinosa o transnacionalnoj dimenziji procesa dijaloga EU-a s mladima.

⁽²⁾ Eurofound (2021.), *Impact of COVID-19 on young people in the EU* (Utjecaj bolesti COVID-19 na mlade u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

SMATRAJU DA:

11. Nacionalne radne skupine i međunarodne nevladine organizacije za mlade poslužile su se nizom metoda, kao što su dijalozi i okrugli stolovi (na internetu i izvan njega), ankete na društvenim mrežama i ciljane aktivnosti s mladima s manje mogućnosti.
12. Jedan od ključnih aspekata provedbe devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima bilo je postavljanje mladih i organizacija za mlade u središte procesa izrade, planiranja, provedbe, praćenja, evaluacije i daljnjeg postupanja povezanih s ciklusom dijaloga i svim pripadajućim aktivnostima, primjerice osiguravanjem prava da nacionalno vijeće mladih iz zemlje koja predsjedava Vijećem supredsjedava europskom upravljačkom skupinom.

PRIMAJU NA ZNANJE SLJEDEĆE PREPORUKE S KONFERENCIJE EU-a ZA MLADE (³):

13. preporuku za podtemu 1. o informiranju i obrazovanju: „Od država članica tražimo da osiguraju jednak pristup informacijama o održivosti i klimatskim promjenama prilagođenima korisnicima putem uključivog i osnažujućeg neformalnog i formalnog obrazovanja kojim se potiču međugeneracijski dijalog i učenje.”;
14. preporuku za podtemu 2. o djelovanju i osnaživanju: „Pozivamo države članice da zajamče neovisne savjetodavne odbore na lokalnoj razini (npr. vijeća mladih) koji se sastoje od mladih i koje su izabrali mladi, te u kojima se stavlja interseksijski naglasak na mlade s manje mogućnosti, uz primjenu održivog pristupa.”;
15. preporuku za podtemu 3. o upravljanju: „Preporučujemo izradu zakonodavstva kojim se osigurava preuzimanje odgovornosti i transparentnost u postupcima oblikovanja politika u području okoliša i održivog razvoja te podupiru mehanizmi sudjelovanja i evaluacije koji to omogućuju (npr. tijela za mlade, procjene učinka iz perspektive mladih) na lokalnoj, regionalnoj i europskoj razini.”;
16. preporuku za podtemu 4. o mobilnosti i solidarnosti: „Pozivamo Europsku komisiju i države članice da izrade akcijske planove usmjerene na sektor formalnog obrazovanja i na tržište rada kako bi se osiguralo formalno priznavanje iskustva i ključnih kompetencija stečenih sudjelovanjem u volontiranju i mobilnosti u svrhu učenja.”;
17. preporuku za podtemu 5. o pristupu infrastrukturi: „Preporučujemo Europskoj komisiji i državama članicama da osiguraju cjenovno pristupačnu i dostupnu ‚klimatsku kartu za mlade‘ kao univerzalni multimodalni alat za javni prijevoz na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini te Europskoj komisiji da podupre države članice u promicanju održivih načina javnog prijevoza.”

PREPOZNAJU DA:

18. Sudionici Konferencije EU-a za mlade naglasili su potrebu da se svi aspekti dijaloga EU-a s mladima učine uključivijima i raznovrsnijima te da se poboljša njegovo dopiranje do različitih skupina mladih, među ostalim putem dugoročne komunikacijske strategije, npr. zajedničkim logotipom, opsežnim promicanjem rezultata i pristupačnim informacijama prilagođenima mladima, čime bi dosegli širu publiku, a ne samo delegate konferencije i ključne sudionike dijaloga EU-a s mladima.
19. Sudionici Konferencije EU-a za mlade dodatno su naglasili da je učinkovita međusektorska suradnja na nacionalnoj razini i razini EU-a važna za uključivanje rezultata dijaloga EU-a s mladima i izvan područja politike za mlade kako bi se ostvario učinak i izvan sektora mladih. Nadalje je napomenuto da su države članice i nacionalne radne skupine imale ključnu ulogu u sustavnom praćenju i pružanju povratnih informacija kako bi se povećala unutarnja transparentnost procesa.

(³) Riječ je o preporukama iznesenima na Konferenciji EU-a za mlade održanoj u ožujku 2023. na kraju devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima. Vidjeti i popratne sažetke preporuka od 1. do 5. u Prilogu II. Prilogu.

POZDRAVLJAJU:

20. odluku o Europskoj godini mladih (2022.)⁽⁴⁾, kojom se skreće pozornost na mlade i njihovu važnu ulogu u društvu te osnažuje i vraća povjerenje mladim generacijama koje su najviše trpjele tijekom pandemije bolesti COVID-19;
21. razvoj Europskog portala za mlade i njegovu ponovno potvrđenu funkciju kao jedinstvene kontaktne točke za dijalog EU-a s mladima i povezane dokumente kao doprinos osiguravanju institucijskog pamćenja među ciklusima;
22. Zaključke Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša, osobito naglasak koji je stavljen na pružanje potpore mladima u njihovu angažmanu u pogledu okoliša i njihova djelovanja u tekućem razvoju društva u cjelini;
23. Zaključke Vijeća o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije, posebice naglašavajući koristi koje objedinjavanje iskustva i kompetencija različitih generacija donosi izgradnji mirnih i povezanih društava;
24. činjenicu da je u osmom ciklusu dijaloga EU-a s mladima naglasak stavljen na cilj br. 9 za mlade „Svemir i sudjelovanje za sve” i participativni proces koji je doveo do odobrenja Zaključaka Vijeća o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka i Zaključaka Vijeća o zaštiti i stvaranju građanskih prostora za mlade kojima se olakšava smisleno sudjelovanje mladih;
25. aktivno sudjelovanje mladih i nacionalnih radnih skupina u devetom ciklusu dijaloga EU-a s mladima i uključivanje organizacija mladih u niz događanja koja pružaju povratne informacije tijekom cijelog ciklusa i provedbe Europske godine mladih; nadalje, sudjelovanje mladih na neformalnom sastanku ministara obrazovanja i mladih u Strasbourgu, na seminaru o sudjelovanju mladih u europskom projektu u Strasbourgu te na konferenciji „Uzmite budućnost u svoje ruke” (engl. *Claim the Future*) u Bruxellesu kako bi se sažela postignuća Europske godine mladih i razmotrilo njezino nasljeđe;

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI I U OKVIRU SVOJIH PODRUČJA NADLEŽNOSTI:

26. razmotre, prema potrebi, preporuke navedene u točkama od 13. do 17. pri provedbi i ocjenjivanju relevantnih odgovora politike koji se odnose na podteme od 1. do 5. devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima;
27. pri provedbi i evaluaciji trenutačnih politika za mlade i osmišljavanju budućih politika za mlade, u sinergiji sa svim politikama koje utječu na mlade, uzmu u obzir ishode devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima; istraže daljnje načine provedbe europskih ciljeva za mlade br. 10 i br. 3 i njihovih podciljeva;
28. potiču, priznaju i, prema potrebi, financijski podupiru djelovanja i programe koje su pokrenuli i predvode mladi u području održivog razvoja, posebno one koji se bore protiv klimatskih promjena i povećavaju uključenost, kako bi mladi mogli biti pokretači promjena u društvu u cjelini;
29. ojačaju i poboljšaju proces dijaloga EU-a s mladima razmatranjem i, ako je to moguće, primjenom primjera najbolje prakse iz devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima kao i načela kojima se vodila njegova provedba, posebno postavljanjem mladih i organizacija mladih u središte procesa te osiguravanjem toga da je dijalog EU-a s mladima postupak koji vode mladi i u kojem mladi i oblikovatelji politika vode konstruktivan dijalog kojim se traže rješenja;

⁽⁴⁾ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.) (SL L 462, 28.12.2021., str. 1.).

30. osnaže nacionalna vijeća mladih, prema potrebi, u njihovoj ulozi vodećih dionika u nacionalnim radnim skupinama kako bi im se omogućilo da koordiniraju i provode dijalog EU-a s mladima na nacionalnoj razini;
31. pozovu relevantne strane da osiguraju stabilnu administrativnu i financijsku potporu, kao i potrebne alate, nacionalnim vijećima mladih za supredsjedanje europskom upravljačkom skupinom, ako je to primjenjivo, kako bi im se omogućilo da preuzmu vodeću ulogu u dijalogu EU-a s mladima tijekom razdoblja u kojem njihova država članica predsjeda Vijećem, posebno putem poglavlja o mladima programa Erasmus+ u skladu s pravnom osnovom programa i Financijskom uredbom EU-a;
32. potiču mlade, organizacije mladih i druge dionike u području mladih da bolje iskoriste mogućnosti financiranja koje nudi poglavlje o mladima programa EU-a Erasmus+ kako bi se ojačalo sudjelovanje mladih i dijaloge s mladima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te kako bi ih se, prema potrebi, bolje povezalno s procesom dijaloga EU-a s mladima;
33. prepoznaju uključenost i doprinos međunarodnih nevladinih organizacija za mlade u procesu dijaloga EU-a s mladima kao važne aktore za osiguravanje snažne europske dimenzije dijaloga i, prema potrebi, pružanje potrebnih preduvjeta za njihovo aktivno sudjelovanje i uključenost u proces dijaloga EU-a s mladima;
34. nastave rad obavljen na svim razinama tijekom Europske godine mladih kako bi se dala prednost dijalogu EU-a s mladima na događanjima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te na razini EU-a i povećala njegova vidljivost te kako bi se promicalo uključivo sudjelovanje mladih u postupcima donošenja odluka na svim razinama u skladu s najboljom praksom za uključivanje mladih;
35. osiguraju dugoročnu komunikacijsku strategiju na europskoj razini kako bi se povećao doseg u pogledu dijaloga EU-a s mladima na način prilagođen mladima i, prema potrebi, nacionalnim radnim skupinama pružila dodatna potpora za poboljšanje vlastite komunikacije o dijalogu EU-a s mladima. Komunikacijska strategija trebala bi se po mogućnosti izraditi pod zajedničkim vodstvom organizacija mladih, uključujući zajednički logotip dijaloga EU-a s mladima, kojim se označuju sve aktivnosti dijaloga EU-a s mladima, na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;
36. poduzmu odgovarajuće mjere za uključivanje smislenog sudjelovanja mladih u sva relevantna područja politike, u skladu s aktivnostima koje se provode tijekom Europske godine mladih, kako bi se potaknula perspektiva mladih u svim relevantnim područjima politike. Područje politike za mlade trebalo bi djelovati kao poveznica s drugim područjima oblikovanja politika kako bi se osiguralo da se glas djece i mladih ojača i uključi u druge sektore;
37. dodatno razviju praćenje i povratne informacije povezane s ishodima dijaloga EU-a s mladima kako bi se povećala transparentnost i osiguralo smislono sudjelovanje mladih u svim dijelovima i u svim fazama postupaka donošenja odluka;
38. pruže potporu i ciljne alate i metode kako bi se doprlo do mladih koji obično ne sudjeluju u dijalogu EU-a s mladima, što uključuje i mlade s manje mogućnosti. Ti alati i metode mogli bi se prilagoditi potrebama posebnih skupina na pojedinačnoj osnovi. Cilj bi bio pružiti jednostavne komunikacijske alate kako bi se objasnili dijalog EU-a s mladima i uloga europskih institucija na način prilagođen mladima te pružila odgovarajuća potpora tijekom cijelog procesa;
39. prema potrebi razviju metode i provedbene alate na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te razini EU-a o tome kako poduzeti djelovanja u vezi s porukama i zahtjevima koji proizlaze iz dijaloga EU-a s mladima i konferencija EU-a za mlade, kao i iz Europske godine mladih;

POZIVAJU KOMISIJU DA U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

40. dodatno razvije Portal EU-a za mlade i druge relevantne komunikacijske alate na način prilagođen mladima kako bi se povećale pristupačnost i vidljivost dijaloga EU-a s mladima, oslanjajući se na dobre prakse iz Europske godine mladih i devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima;

41. dodatno angažira koordinatora EU-a za mlade u uključivanje sudjelovanja mladih u sva relevantna područja politike EU-a u skladu s nasljeđem Europske godine mladih i osigura veću vidljivost dijaloga EU-a s mladima kao instrumenta za uključivanje sudjelovanja mladih.

TAKOĐER NAPOMINJU SLJEDEĆE:

42. Opći je tematski prioritet sljedećeg trija predsjedništava (Španjolska, Belgija i Mađarska) „POTREBNI SU NAM MLADI” (engl. *We need youth*).
  43. Ambicija je dodatno razviti i ojačati dijalog EU-a s mladima tijekom desetog ciklusa uzimajući u obzir rezultate, preporuke, obilježavanja i evaluacije iz prethodnih ciklusa.
-

PRILOG I.

UPUĆIVANJA

- Bárta O., Moxon D. (2023.), *EU YD9 Implementation Phase Report* (Izvješće o fazi provedbe devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima), DOI: 10.5281/zenodo.7696299.
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka (SL C 241, 21.6.2021., str. 3.).
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o poticanju demokratske osviještenosti i demokratskog angažmana među mladima u Europi (SL C 415, 1.12.2020., str. 16.).
- Zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša (SL C 159, 12.4.2022., str. 9).
- Zaključci Vijeća o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije (SL C 495, 29.12.2022., str. 9).
- Zaključci Vijeća o zaštiti i stvaranju građanskih prostora za mlade kojima se olakšava smisleno sudjelovanje mladih (SL C 501 I, 13.12.2021., str. 19).
- Rezolucija Vijeća o strukturiranom dijalogu i budućem razvoju dijaloga s mladima u kontekstu politika za europsku suradnju u području mladih nakon 2018. (SL C 189, 15.6.2017., str. 1.).
- Eurofound (2021.), *Impact of COVID-19 on young people in the EU* (Utjecaj bolesti COVID-19 na mlade u EU-u), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.
- Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ishodu osmog ciklusa dijaloga EU-a s mladima (SL C 504, 14.12.2021., str. 1).
- Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (SL C 456, 18.12.2018., str. 1.).
- Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o ishodu sedmog kruga dijaloga EU-a s mladima: Strategija Europske unije za mlade 2019. – 2027. (SL C 212I, 26.6.2020., str. 1.).
- Rezolucija Vijeća i predstavnika država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima: Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (SL C 189, 5.6.2019., str. 1.).

PRILOG II.

POP RATNI SAŽECI PREPORUKA ZA PODTEME OD 1. DO 5. DEVETOG CIKLUSA DIJALOGA EU-A S MLADIMA:

Faza provedbe devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima temeljila se na pet podtema koje su odabrali sudionici Konferencije EU-a za mlade održane u Strasbourgu u Francuskoj u siječnju 2022. Faza provedbe analizirana je u veljači i ožujku 2023. i iz tih su analiza izvučene spoznaje i konkretizirana su dva glavna područja izvješćivanja o provedbi, a to su raspon provedbenih aktivnosti i učinci utvrđeni kao rezultat provedbenih aktivnosti devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima. Izvješće o fazi provedbe ⁽¹⁾ poslužilo je kao temelj za rasprave na Konferenciji EU-a za mlade održanoj u Växjöu u Švedskoj u ožujku 2023.

Ovaj prilog sadržava sažetke preporuka za podteme od 1. do 5. ciklusa koje su sastavili sudionici Konferencije.

1. Informiranje i obrazovanje

„Cilj je naše preporuke osigurati pouzdane i uključive informacije o održivosti i klimatskim promjenama. Takve informacije prilagođene korisnicima dostupne osobama različitih dobnih i životnih faza pomažu nam da ostvarimo zeleniju Europu. Informacije o tim temama trebamo uključiti u sve vrste obrazovnih sadržaja, neformalnih i formalnih. Važno je da učimo zajedno i jedni od drugih, uzimajući u obzir različite perspektive kao što su različite kulture i socioekonomski položaj. Stoga bi u obzir trebalo uzeti klimatsku pravdu. Nije pravedno opterećivati mlade s posljedicama politika koje nisu sami donijeli. Sve generacije moraju aktivno sudjelovati u obrazovanju o klimatskim promjenama i potrebnim rješenjima.

Mladima su potrebne vještine, znanje i platforme kako bi mogu poduzimati smislena djelovanja. Važno je iskoristiti potencijal neformalnog obrazovanja i prepoznati praktične koristi. Predviđamo provedbu interdisciplinarnim pristupom i iskorištavanje potencijala i znanja organizacija mladih i službi za informiranje mladih koji su već dostupni. Nastavnom osoblju potrebno je osigurati sredstva kako bi im se moglo pružiti odgovarajuće osposobljavanje i kapacitete za obavljanje svoje uloge. Budući da je riječ o živom procesu, on treba biti trajan proces evaluacije, praćenja i poboljšanja.”

2. Djelovanje i osnaživanje

„Mladi se uvijek iznova zanemaruju i isključuju iz postupaka donošenja odluka koje ozbiljno utječu na njihovu budućnost. Kako bi se riješilo to pitanje, pozivamo da se poboljšaju lokalni mehanizmi sudjelovanja po načelu ‚odozdo prema gore‘ osnaživanjem mladih, posebno onih s manje mogućnosti.

Iako ti [savjetodavni odbori] trenutačno postoje u nekim zemljama kao što su Finska, Estonija i Švedska, prepoznajemo potrebu za okvirom na razini Europe kako bi se uspostavili učinkovitiji modeli za djelotvorne postupke suodlučivanja između mladih i donositelja odluka na lokalnoj razini. Taj pristup treba zauzeti na održiv način i intersekcijski kako bi osigurali kontinuitet postupaka i uključivanje mladih iz različitih sredina i životnih iskustava. Primjena intersekcijskog pristupa podrazumijeva da se osoba možda istodobno suočava s nekoliko oblika diskriminacije i marginalizacije.

Ti će se odbori osnivati demokratskim procesima pod vodstvom mladih u kojima mladi biraju svoje predstavnike. Točan proces i njegova logistika mogu odražavati odgovarajući lokalni kontekst. Članovi odbora djelovat će kao glas lokalnih mladih prije, nakon i tijekom lokalnih procesa oblikovanja politika.

Ključno je da države članice daju prednost uključivanju mladih u postupke donošenja odluka i njihovoj zastupljenosti u tim postupcima. Uspostavom neovisnih savjetodavnih odbora na lokalnoj razini i osnaživanjem mladih, posebno onih s manje mogućnosti, možemo stvoriti bolju budućnost za sve.”

⁽¹⁾ Bárta O., Moxon D. (2023.), *EUYD9 Implementation Phase Report* (Izvješće o fazi provedbe devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima), DOI: 10.5281/zenodo.7696299

3. Upravljanje

„Savjetovanja u okviru devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima pokazala su visoku razinu nepovjerenja među mladima u pogledu učinkovitosti mehanizama oblikovanja politika u vezi s gospodarskim, socijalnim i okolišnim politikama. Unatoč težnjama i naporima da se mladi uključe u te procese oblikovanja politika, mladi navode da njihov angažman vjerojatno neće dovesti do političkih promjena.

Svrha je ove preporuke osigurati da mladi budu uključeni u cijeli proces oblikovanja politika, kako bi se njihov glas čuo, dok bi istodobno trebalo pratiti djelovanja koja su oblikovatelji politika poduzeli nakon aktivnosti sudjelovanja, poduzeti daljnje mjere u vezi s tim djelovanjima i pružiti mladima povratne informacije o njima, te javno izvješćivati o postignutim promjenama ili obrazložiti izostanak promjena u zadanim rokovima. Time će se povećati transparentnost i preuzimanje odgovornosti na svim razinama oblikovanja politika.

Preporukom se doprinosi osnaživanju uloge tijela za mlade, uključujući lokalna, regionalna, nacionalna i europska vijeća mladih, jačanju dijaloga EU-a s mladima i uvođenju alata za procjenu učinka kao što su ocjene učinka iz perspektive mladih. Time se omogućuju bolje usmjerene politike kojima se stvara utjecaj, nastoje smanjiti razlike u nejednakosti i podupiru sadašnje i buduće generacije.”

4. Mobilnost i solidarnost

„Kao dio Europske godine vještina 2023. naglašena je hitna potreba za promicanjem načina razmišljanja koji vodi prekvalifikaciji i usavršavanju radne snage, čime se doprinosi održivom rastu i dovodi do dobro opremljenog sektora formalnog obrazovanja i konkurentnog tržišta rada. Stoga snažno potičemo sudjelovanje mladih u Europi u volontiranju i mobilnosti u svrhu učenja kao aktivnog procesa učenja za daljnji razvoj vještina. Istodobno sve više raste nerazumijevanje ne samo među mladima, nego i među donositeljima odluka o politikama, ustanovama za formalno obrazovanje i na tržištu rada, čime se sprječava priznavanje vrijednosti koju ta iskustva imaju ili kompetencija koje mladi u Europi mogu razviti na temelju njih.

Mobilnost nije dostupna većini mladih zbog nedostatka informacija, jezičnih barijera, nedostatnih financijskih sredstava i drugih osobnih dužnosti. Stoga su potrebne dostupne informacije prilagođene mladima, iz pouzdanog izvora, kao i opća kampanja za podizanje svijesti, kako bi svi mladi u Europi prepoznali te mogućnosti, čime bi se osnažilo uključivije društvo, u skladu s ciljem za mlade br. 3.

Europska komisija trebala bi pokrenuti postupak kojim bi se države članice uključile u savjetovanja radi izrade nacionalnih akcijskih planova u dvogodišnjem razdoblju, s naglaskom na tome da volontiranje i mobilnost u svrhu učenja budu pristupačniji mladima, posebno onima s ograničenim mogućnostima. Nadalje, države članice trebale bi u okviru svojih akcijskih planova uspostaviti okvir za priznavanje kompetencija i vještina stečenih tijekom kratkoročnog i dugoročnog volontiranja i mobilnosti u svrhu učenja, i time uvažiti da su ta iskustva korisna za njihov rad i kurikulum.”

5. Pristup infrastrukturi

„Unatoč postojećim popustima na prijevoz, zbog regionalnih razlika prijevoz je i dalje prepreka u svakodnevnom životu mnogih mladih, posebno u ruralnim područjima jer je infrastruktura stara i/ili nedostatna. Prijevoz utječe na studiranje, rad i svakodnevni život mladih. Dostupnost, cjenovna pristupačnost i univerzalan pristup ključni su za unaprjeđenje naših sustava javnog prijevoza. Ako se mladi koriste javnim prijevozom, smanjuju se migracije iz ruralnih u urbana područja. Time se doprinosi održavanju ruralnog stanovništva smanjenjem zagušenja i poticanjem mladih da ostanu, te se istodobno promiče održivo stanovanje u ruralnim i urbanim područjima.

Inicijativom ‚klimatske karte za mlade‘ nastoji se uvesti jednostavan sustav kojim se mladima pruža pristupačan, cjenovno pristupačan i dostupan javni prijevoz na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Vjerujemo u sveobuhvatan pristup socijalnoj i okolišnoj održivosti. Cilj nam je i omogućiti mladima da češće biraju održive opcije putovanja, a državama članicama da dugoročno izgrade održiviju infrastrukturu i poboljšaju mobilnost i solidarnost među državama članicama.

Klimatska karta EU-a za mlade jest pilot-inicijativa čiji je cilj stvoriti jedinstvenu digitalnu platformu na tri različite razine: regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj. Prve dvije bile bi neobvezne, uz potporu Europske komisije samo u državama članicama koje to žele. Međunarodna razina podlijevala bi usklađivanju na razini EU-a. Platforma će imati funkciju prilagodbe nacionalnim cijenama i služiti će kao forum za predstavljanje primjera najbolje prakse. Kad je riječ o održivom prijevozu, želimo da mladi napreduju, a ne da samo preživljavaju.”

Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o reviziji plana rada za strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2022. – 2024

(2023/C 185/05)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI UNUTAR VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA SLJEDEĆE:

1. U Rezoluciji Vijeća o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. države članice i Europsku komisiju poziva se da, u okviru svojih nadležnosti, učinkovito provedu strategiju EU-a za mlade u cijelom EU-u i u državama članicama s pomoću konkretnih instrumenata, među ostalim planova rada EU-a za mlade.
2. Strategijom EU-a za mlade prate se trogodišnja radna razdoblja koja obuhvaćaju dva trija predsjedništava. Prioriteti i djelovanja u odgovarajućim radnim razdobljima iznose se u planovima rada EU-a za mlade. Ti bi se planovi trebali temeljiti na vodećim načelima i prioritetima te strategije te se baviti pitanjima mladih u drugim sastavima Vijeća i pripremim tijelima u okviru relevantnih područja politika.
3. Plan rada EU-a instrument je koji služi kao kompas i usmjerava države članice, Komisiju i sve dionike prema postizanju ciljeva strategije EU-a za mlade.
4. Prioritete i djelovanja predstavljene u trogodišnjem programu rada treba revidirati u prvoj polovici 2023. kako bi Vijeće i države članice, koje se sastaju u okviru Vijeća, odobrili tu reviziju do kraja lipnja 2023.

PRIMAJU NA ZNANJE DA:

5. Vijeće utvrđuje te planove rada EU-a na temelju preliminarnih informacija koje su primila trija predsjedništava koja čine sljedeće zemlje: Francuska, Češka i Švedska te Španjolska, Belgija i Mađarska.
6. Komisija može poduprijeti i dopuniti djelovanja država članica utvrđena u ovom planu rada, posebno poticanjem suradnje, podupiranjem mobilnosti mladih i osoba koje rade s mladima te poticanjem sudjelovanja mladih u demokratskom životu. Prema potrebi mogu se mobilizirati alati razvijeni za potporu provedbi strategije EU-a za mlade, koji uključuju dijalog EU-a s mladima, platformu strategije EU-a za mlade, Europski portal za mlade, koordinatore EU-a za mlade i aktivnosti uzajamnog učenja (stručne skupine, aktivnosti suradničkog učenja i uzajamno savjetovanje). Sve navedeno temelji se na redovitom ažuriranju planova budućih nacionalnih aktivnosti, mreži Youth Wiki te pokazateljima, anketama, studijama i istraživanjima u području mladih. Potporu dodatno jačaju partnerstva i suradnja s drugim međunarodnim organizacijama, posebno Vijećem Europe, te programi u području mladih (posebno Erasmus + i Europske snage solidarnosti).
7. U ovom planu rada poseban je naglasak stavljen na Europsku godinu mladih (2022.). Rezultati i postignuća proizašli iz Europske godine mladih održavat će se, promicati i jačati jer će se njezina evaluacija iskoristiti za poboljšanje i jačanje plana u budućnosti. Mlade će se dodatno poticati da ponude svoj doprinos oblikovanju razvoja Unije i društva u cjelini, među ostalim u okviru Konferencije o budućnosti Europe i inicijative novi europski Bauhaus. Podizati će se svijest o mogućnostima za mlade, kao i o potpori koja im se pruža na razini EU-a te nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Revizija plana rada za strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2022. – 2024 ⁽¹⁾

FR, CZ, SE					
Opća tema: „Zajednički angažman za održivu i uključivu Europu”					
Europski ciljevi za mlade br. 3 UKLJUČIVA DRUŠTVA i br. 10 ODRŽIVA ZELENA EUROPA					
Datum	Metoda rada / instrument	Okvirni podcilj i rezultati	Povezani ciljevi za mlade	Poveznica s Europskom agendom za rad s mladima ⁽¹⁾	Predlagatelj(i)
2022. (1. polovica)	Zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša (5. travnja 2022.)	Odobrenje Vijeća Poticanje oblikovatelja politika i dionika u sektoru mladih da uzmu u obzir stajališta mladih i da im omoguće da budu akteri u javnim politikama i programima povezanim s održivim razvojem i borbom protiv klimatskih promjena	Održiva zelena Europa	Točka 10. podtočka (a)	FR
2022. (1. polovica)	Preporuka Vijeća o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji (5. travnja 2022.)	Donošenje u Vijeću Ažuriranje Preporuke Vijeća o mobilnosti mladih volontera u Europskoj uniji donesene tijekom francuskog predsjedanja EU-om 2008., kako bi se olakšalo volontiranje mladih u razdoblju nakon pandemije	Prostor i sudjelovanje za sve Povezivanje EU-a s mladima Organizacije mladih i europski programi za mlade		FR, (COM)
2022. (1. polovica)	Europska konferencija za mlade (Strasbourg, 24. – 26. siječnja 2022.)	Europska konferencija za mlade	Uključiva društva Održiva zelena Europa		FR, COM
2022. (1. polovica)	Neformalni sastanak ministara i ministrica nadležnih za mlade i obrazovanje: „za zeleniju i održiviju Europu”(Strasbourg, 27. siječnja 2022.)	Razmjena najboljih primjera iz prakse Sudjelovanje izaslanika mladih iz svake države članice radi razmjene mišljenja mladih Angažman mladih u području održivog razvoja	Održiva zelena Europa	Točka 10. podtočka (a)	FR
2022. (1. polovica)	Neformalni sastanak čelnika uprava nadležnih za mlade (Bordeaux, 5. i 6. svibnja 2022.)	Teme: — Europska godina mladih — mobilnost i prepoznatljivost vještina osoba koje rade s mladima — sinergija i komplementarnost nacionalnih i transnacionalnih volonterskih aktivnosti	Povezivanje EU-a s mladima		FR

⁽¹⁾ Sastavilo SI predsjedništvo na temelju Komisijinih „mogućih djelovanja za budući plan rada EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2021.” (ST 9264/18 ADD 1) te informacija koje su trio predsjedništava FR-CZ-SE i trio predsjedništava ES-BE-HU ažurirali 2023.

2022. (1. polovica)	(1. polovica) Seminar o sudjelovanju mladih u europskom projektu: „Oživljavanje Europe: za mlade i s mladima” (Strasbourg, 9. i 10. lipnja 2022.)	Razmjena najboljih primjera iz prakse među stručnjacima za sudjelovanje mladih Daljnje postupanje na temelju osmog ciklusa i Konferencije o budućnosti Europe	Prostor i sudjelovanje za sve Povezivanje EU-a s mladima	Točka 10. podtočka (e)	FR
2022. (2. polovica)	Zaključci Vijeća o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije (28. studenoga 2022.)	Odobrenje Vijeća Sustavnije uključivanje bojazni današnje mladeži i budućih generacija u oblikovanje politika Olakšavanje prepoznavanja važnosti koju promicanje međugeneracijskog dijaloga ima za poticanje međugeneracijske solidarnosti i pravde za snažnu, otpornu, zelenu i uključivu Europu	Uključiva društva		CZ
2022. (2. polovica)	Konferencija EU-a za mlade (Prag, 11. – 13. srpnja 2022.)	Konferencija EU-a za mlade	Uključiva društva Održiva zelena Europa		CZ, COM
2022. (2. polovica)	Neformalni sastanak čelnika uprava nadležnih za mlade: Poveznice između neformalnog učenja i formalnog obrazovanja u području mladih: odgovor rada s mladima na gubitke u učenju slijedom pandemije bolesti COVID-19 i obrazovne potrebe ukrajinskih izbjeglica (Prag, 19. i 20. rujna 2022.)	Razmjena najboljih primjera iz prakse	Uključiva društva		CZ
2022. (2. polovica)	Preuzmimo budućnost (engl. Claim the Future – završna konferencija Europske godine mladih, Bruxelles, 6. prosinca 2022.)	Rasprava o postignućima proizišlima iz Europske godine mladih	Mentalno zdravlje i dobrobit Kvalitetno učenje		CZ, COM, EP
2023. (1. polovica)	Konferencija EU-a za mlade (Växjö, 20. – 22. ožujka 2023.)	Sažetak i zaključivanje devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima Promišljanja o dijalogu EU-a s mladima kao procesu	Uključiva društva Prostor i sudjelovanje za sve Održiva zelena Europa		SE, COM
2023. (1. polovica)	Neformalni sastanak čelnika uprava nadležnih za mlade (Växjö, 22. i 23. ožujka 2023.)	Promišljanja o dijalogu EU-a s mladima kao procesu Rasprava o upravljanju i provedbi politike za mlade i ishodima Konferencije EU-a za mlade Razmjena najboljih primjera iz prakse	Uključiva društva Prostor i sudjelovanje za sve		SE

2023. (1. polovica)	Zaključci Vijeća o socijalnoj dimenziji održive Europe za mlade (svibanj 2023.)	Odobrenje Vijeća Preporuke za politike o socijalnoj dimenziji održive zelene Europe, promicanje uključivanja mišljenja i ideja svih mladih o održivom razvoju Održiva zelena Europa	Održiva zelena Europa Uključiva društva	Točka 10. podtočka (a) Točka 26.	SE
2023. (1. polovica)	Rezolucija Vijeća o ishodu devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima (svibanj 2023.)	Odobrenje Vijeća Sažetak, promišljanje i evaluacija devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima. Poboljšanje informiranja marginaliziranih mladih osoba, daljnji razvoj procesâ konferencija EU-a za mlade i dijaloga EU-a s mladima te upravljanja njima radi poboljšanja uključenosti i povratnih informacija	Održiva zelena Europa Uključiva društva Informacije i konstruktivan dijalog Prostor i sudjelovanje za sve		SE
2023. (1. polovica)	Preispitivanje Rezolucije Vijeća o planu rada za strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2022. – 2024.	Odobrenje Vijeća Preispitivanje Rezolucije Vijeća o planu rada za strategiju EU-a za mlade za razdoblje 2022. – 2024.	Uključiva društva		SE
2023. (1. polovica)	Konferencija o uključivanju politike za mlade u druga područja politika (Bruxelles, 19. lipnja 2023.)	Konferencija predsjedništva o postignućima proizišlima iz Europske godine mladih, cilj br. 4: uključivanje politike za mlade	Informacije i konstruktivan dijalog Prostor i sudjelovanje za sve Povezivanje EU-a s mladima		SE

(¹) Vidjeti Rezoluciju Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o okviru za uspostavu Europske agende za rad s mladima (2020/C 415/01).

ES, BE, HU
Opća tema: „POTREBNI SU NAM MLADI“
Europski cilj za mlade br. 3 UKLJUČIVA DRUŠTVA (1)

Datum	Metoda rada / instrument	Okvirni podcilj i rezultati	Povezani ciljevi za mlade	Poveznica s Europskom agendom za rad s mladima	Predlagatelj(i)
2023. (2. polovica)	Zaključci Vijeća o promicanju Europske agende za mlade, uz osiguravanje toga da mladi u potpunosti uživaju svoja prava te uz postavljanje mladih u središte europskog angažmana	Odobrenje Vijeća Doprinos utvrđivanju Europske agende za prava mladih Jačanje prava mladih Doprinos utvrđivanju izazova mladih Doprinos razvoju politika usmjerenih na proširenje prava i jamčenje ispunjenog života bez nasilja	Uključiva društva		ES
2023. (2. polovica)	Neformalni sastanak ministara i ministrice nadležnih za mlade, sveučilišta i obrazovanje	Razmjena najboljih primjera iz prakse Razvoj europske agende u čijem su središtu mladi	Uključiva društva		ES
2023. (2. polovica)	(mog.) Rezolucija Vijeća o preispitivanju ciljeva programa Erasmus+ za mlade i Europskih snaga solidarnosti kako bi se potaknula provedba strategije EU-a za mlade	Odobrenje Vijeća Promišljanje i evaluacija programâ, ciljeva i djelovanja za mlade. Prilika za solidarnost. Promišljanje o višegodišnjem okviru	Uključiva društva		ES (COM)
2023. (2. polovica)	Konferencija EU-a za mlade (Alicante, 2. – 4. listopada 2023.)	Tema će se odabrati među onima koje su navedene pod „konferencije/seminari“	Uključiva društva		ES, COM
2023. (2. polovica)	Neformalni sastanak čelnika uprava nadležnih za mlade (Alicante, 4. i 5. listopada 2023.)				ES
2024. (1. polovica)	(mog.) Sastanak čelnika uprava na temu mladih i razmjena na visokoj razini s direktorima nacionalnih agencija	Evaluacija u sredini programskog razdoblja strategije EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027.; promišljanja o poglavlju o mladima programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027. i programu Europskih snaga solidarnosti za razdoblje 2021. – 2027.	Svi ciljevi za mlade	Točka 13. podtočka (a) Osnaživanje/ kvaliteta, inovacije, priznavanje Točka 36.	COM i BE
2024. (1. polovica)	(mog.) Zaključci Vijeća naslovljeni „Nemojmo nikoga zapostaviti“ (preliminarni naslov)	Odobrenje Vijeća Zaključci Vijeća naslovljeni „Nemojmo nikoga zapostaviti: utiranje puta prema socijalnoj uključenosti svih mladih“ (2)	Uključiva društva	Točke 3., 4., 5. i 6., točka 10. podtočka (d), točka 13. podtočka (b), točke 16., 19., 20., 21., 22., 33. i 34.	BE

2024. (1. polovica)	(mog.) Konferencija o uključivim društvima za mlade	Konferencija EU-a za mlade	Uključiva društva	Točke 3., 4., 5. i 6., točka 10. podtočka (d), točka 13. podtočka (b), točke 16., 19., 20., 21., 22., 33. i 34.	BE
2024. (1. polovica)	(mog.) Konferencija o radu s mladima (*) (s naglaskom na lokalnoj razini i demokraciji: ondje obično započinje iskustvo mladih s radom s mladima, a i većina rada s mladima obično se odvija na lokalnoj razini)	Preporuke o politikama Pregled najboljih primjera iz prakse Usklađivanje s Europskom agendom za rad s mladima / Bonskim procesom U suradnji s projektom „Europa na lokalnoj razini” i „Ponovno učitavanje demokracije” (engl. Democracy Reloading) „Putokazi za budućnost” (engl. Signposts for the Future) u kojima je „ponuda rada s mladima na lokalnoj razini” istaknuta kao prvi od triju stavaka odjeljka naslovljenog „Osiguravanje rada s mladima”. U točki 7. Završne deklaracije Treće europske konvencije o radu s mladima navodi se da bi „osnovna ponuda rada s mladima stoga trebala uključivati jasnu strategiju za jačanje socijalne uključenosti i raznolikosti među mladima koji sudjeluju” (*)	Organizacije mladih i europski programi za mlade Uključiva društva	Točke 3. i 8., točka 10. podtočka (a), točka 10. podtočka (c), točka 10. podtočka (e), točka 13. podtočka (b), točka 13. podtočka (c), točke 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 27., 34., 38. i 39.	BE
2024. (1. polovica)	(mog.) Rezolucija Vijeća o politici u području rada s mladima u novoj Europi	Odobrenje Vijeća (mog.) Preporuke o politikama u vezi s ulogom rada s mladima u gradovima prilagođenima djeci i mladima te u vezi s ulogom javnog prostora (npr. rad s mladima na lokalnoj razini i gradovi prilagođeni mladima) Razmjena najboljih primjera iz prakse s projektima Oznaka za grad prilagođen mladima i Europska prijestolnica mladih radi informiranja o njihovom radu u području „javnih prostora za mlade” i „prava na igru” te njihove poveznice s učenjem (formalno, neformalno i informalno učenje) prema „europskom području učenja”	Svi ciljevi za mlade	Točke 3. i 8., točka 10. podtočka (a), točka 10. podtočka (c), točka 10. podtočka (e), točka 13. podtočka (b), točka 13. podtočka (c), točke 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 27., 34., 38. i 39.	BE
2024. (1. polovica)	(mog.) Seminar o evaluaciji i ažuriranju europskih i međunarodnih agendi koje se odnose na djecu, mlade i prava djece	Evaluacija i preporuke Ažuriranje zaključaka Vijeća Razmatranje teme „pravo na igru” i njezine poveznice s formalnim, neformalnim i informalnim učenjem	Informacije i konstruktivan dijalog		BE (i mog. COM)
2024. (1. polovica)	Europska prijestolnica mladih	Belgijsko predsjedništvo isticat će ulogu Genta kao Europske prijestolnice mladih 2024.		Točka 10. podtočka (c), točka 39.	BE
2024. (2. polovica)	(mog.) Rezolucija Vijeća o ishodu desetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima	Odobrenje Vijeća	Prostor i sudjelovanje za sve	Točke 1., 2., 6., 21. i 22.	HU

2024. (2. polovica)	(<i>mog.</i>) Zaključci Vijeća o stvaranju uvjeta kojima se mladima omogućuje da ostvare svoj potencijal u ruralnim područjima	Odobrenje Vijeća	Korak naprijed za mlade u ruralnim područjima	Točke 1., 2. i 5., točka 13. podtočka (d), točke 21. i 26.	HU
2024. (2. polovica)	Konferencija o prioritetima trija predsjedništava / otvorenoj metodi koordinacije	Konferencija EU-a za mlade i sastanak čelnika uprava Konačan ishod ciklusa dijaloga EU-a s mladima pod trijom predsjedništava ES-BE-HU	Uključiva društva Prostor i sudjelovanje za sve Korak naprijed za mlade u ruralnim područjima	Točke 1., 2. i 6., točka 13. podtočka (b), točke 19. i 21.	HU
2024. (2. polovica)	(<i>mog.</i>) Neformalni sastanak ministara i ministrica nadležnih za mlade	Razmjena najboljih primjera iz prakse	Uključiva društva Korak naprijed za mlade u ruralnim područjima		HU
2024. (2. polovica)	(Konferencija) Događanje posvećeno sažimanju, preispitivanju i evaluaciji prvih deset ciklusa (strukturiranog) dijaloga EU-a s mladima	Pregled deset ciklusa (strukturiranog) dijaloga EU-a s mladima	Prostor i sudjelovanje za sve Informacije i konstruktivan dijalog	Točke 1., 2., 6. i 26.	HU, ES, BE, (<i>mog.</i> COM)
2024. (2. polovica)	(Seminar) Alati za stvaranje uvjeta kojima se mladima omogućuje da ostvare svoj potencijal u ruralnim područjima	Razmjena najboljih primjera iz prakse i na međusektorskoj i međuinstitucijskoj razini Oblikovanje preporuka.	Korak naprijed za mlade u ruralnim područjima Prostor i sudjelovanje za sve Organizacije mladih i europski programi za mlade Kvalitetno učenje.	Točke 1., 5. i 11., točka 13. podtočka (a), točke 24., 33. i 37.	HU (<i>i mog.</i> COM)

(¹) Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (2018/C 456/01).

(²) Mogući iskorak u području međusektorske suradnje sa socijalnim sektorom te sektorima zapošljavanja, obrazovanja, zdravstva itd. Zatraženi popratni dokumenti od Skupine europskih istraživača iz područja mladih (PEYR)

(³) Na europskoj konferenciji razmatrat će se i tema „pravo na igru” i njezina poveznica s formalnim, neformalnim i informalnim učenjem.

(⁴) U bliskoj suradnji s partnerstvom Europske komisije i Vijeća Europe u području mladih i Zajednicom za razmjenu prakse u pogledu Europske agende za rad s mladima (EYWA). Potpora je zatražena i od PEYR-a.

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o socijalnoj dimenziji održive Europe za mlade

(2023/C 185/06)

VIJEĆE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI:

1. da se europskim ciljevima za mlade br. 3 (pod naslovom „Uključiva društva”) i br. 10 (pod naslovom „Održiva zelena Europa”), priloženima strategiji Europske unije za mlade, nastoji „omogućiti i osigurati uključenost svih mladih u društvu” i „ostvariti društvo u kojem su svi mladi aktivni i obrazovani u pogledu okoliša te mogu ostvariti promjene u svakodnevnom životu” ⁽¹⁾,
2. da su mladi moćni pokretači ⁽²⁾ promjena i inovacija te ključni partneri u provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i drugih multilateralnih sporazuma i instrumenata, uključujući Pariški sporazum o klimatskim promjenama ⁽³⁾ i europski zeleni plan ⁽⁴⁾. Osim toga, u Programu UN-a za održivi razvoj do 2030. ponovno je istaknuto načelo prema kojem se nikoga ne smije zapostaviti ⁽⁵⁾. U skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta svako dijete ima pravo slobodno izraziti svoja stajališta o svim pitanjima koja ga se tiču ⁽⁶⁾. Mladi imaju pravo na smisleno sudjelovanje u razvoju, provedbi, praćenju, evaluaciji i naknadnom praćenju politika koje utječu na njih i društvo u cjelini ⁽⁷⁾,
3. na priznavanje međugeneracijskog dijaloga i odgovornosti kao temelja dobrog donošenja politika ⁽⁸⁾, na priznavanje ključne uloge mladih u djelovanju u području okoliša te na važnost isticanja napretka postignutog u poticanju smislenog angažmana mladih ⁽⁹⁾,
4. da je Europska godina mladih 2022 ⁽¹⁰⁾ poslužila kao poticaj da se mladi, među ostalim oni s manje mogućnosti, osnaže i podupru u stjecanju relevantnog znanja i kompetencija zahvaljujući kojima bi mogli postati aktivni i angažirani građani i nositelji promjena. Na završnoj konferenciji Europske godine mladih na temu „Uzmite budućnost u svoje ruke”, održanoj 6. prosinca 2022., oblikovatelji politika i dionici u području mladih ponovno su istaknuli svoju zajedničku predanost tome da se perspektiva mladih uključi u oblikovanje politika i da se njihovo sudjelovanje u postupcima oblikovanja politika poveća. U više se navrata pozvalo i na stavljanje jačeg naglaska na preventivnu zdravstvenu skrb, borbu protiv problema mentalnog zdravlja i usamljenosti te veće sudjelovanje u organiziranim sportskim aktivnostima;

⁽¹⁾ Prilog 3. Rezoluciji Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 456, 18.12.2018. str. 1

⁽²⁾ Zaključci Vijeća o sveobuhvatnom pristupu za ubrzanje provedbe Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. Bolja ponovna izgradnja nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (dok. 9850/21).

⁽³⁾ Ujedinjeni narodi, Pariški sporazum, 2015.

⁽⁴⁾ Europska komisija, Komunikacija Komisije naslovljena „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final.

⁽⁵⁾ Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030., Opća skupština UN-a, A/RES/70/1.

⁽⁶⁾ Ujedinjeni narodi, Konvencija o pravima djeteta. Rezolucija Opće skupštine 44/25.

⁽⁷⁾ Zaključci Vijeća o zaštiti i stvaranju građanskih prostora za mlade kojima se olakšava smisleno sudjelovanje mladih (SL C 501 I, 13.12.2021, str. 19).

⁽⁸⁾ Zaključci Vijeća o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije (SL C 495, 29.12.2022, str. 56).

⁽⁹⁾ *Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: Third Official Version* (Dokument o politikama o mladima u svijetu Stockholm +50: treća službena verzija), svibanj 2022.

⁽¹⁰⁾ Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.), SL L 462, 28.12.2021., str. 1–9.

SVJESNI TOGA DA:

5. uvažavanje socijalne dimenzije održivog razvoja ⁽¹¹⁾ ključan je aspekt za osnaživanje ranjivih skupina u društvu. Pitanja održivog razvoja intersekcijske su naravi. Socioekonomska i demokratska isključenost usko su povezane, što utječe na to koliko se mladi mogu uključiti u djelovanja za održivi razvoj. Za postizanje pravednog, održivog i uključivog razvoja s pomoću demokratskih procesa potrebno je u obzir uzeti sve perspektive i mišljenja, i to s pomoću načela slobode govora i slobode medija te putem uključivih procesa na svim razinama,
6. skupina koju definiramo kao „mladi” sastoji se od mnoštva pojedinaca s različitim sposobnostima, potrebama, željama, resursima i interesima, koji se suočavaju s različitim izazovima i prilikama te potječu iz različitih obrazovnih, kulturnih, geografskih, ekonomskih i socijalnih sredina. Te razlike utječu na njihove interese, mogućnosti i sposobnost sudjelovanja u djelovanjima usmjerenima na održivi razvoj i okoliš,
7. imbenici kao što su razlike u gustoći naseljenosti i demografskoj strukturi, odnosno razlike između urbanih, ruralnih i udaljenih, perifernih i slabije razvijenih područja te najudaljenijih regija također utječu na pristupačnost i dostupnost održive infrastrukture mladima,
8. pandemija bolesti COVID-19, energetska kriza potaknuta agresivnim ratom Ruske Federacije protiv Ukrajine i klimatska kriza razotkrile su nejednakosti u našim društvima, na što je ukazala činjenica da su te krize različite skupine mladih pogodile na različit način, a neke od skupina i na nerazmjernan način. Nejednak pristup ljudskim pravima za mlade s manje mogućnosti, kao što su pristup obrazovanju i zdravstvenoj skrbi, postao je još očitiji uslijed tih kriza. Preduvjeti kao što su mentalno i fizičko zdravlje, životni i stambeni uvjeti, pristup formalnom, neformalnom i informalnom učenju te mogućnosti zapošljavanja i aktivnosti u slobodno vrijeme od ključne su važnosti za otpornost mladih i njihove mogućnosti da žive održivo,
9. demokracija i ljudska prava nedjeljivi su u odnosu na održivi razvoj s obzirom na to da klimatske promjene nerazmjerno utječu na marginalizirane skupine u ranjivom položaju. Osobe s najmanje resursa nailaze na najviše poteškoća u prilagodbi klimatskim promjenama ⁽¹²⁾ te je vrlo vjerojatno da će osobe izložene riziku od siromaštva biti izloženije onečišćenju i okolišnim problemima ⁽¹³⁾. Osim toga, klimatske promjene mogu negativno utjecati na mlade koji na različite načine ovise o prirodnim resursima kako bi radili, živjeli ili sudjelovali u kulturnim tradicijama, i to na načine koji ugrožavaju njihovu sposobnost da oblikuju vlastiti život ⁽¹⁴⁾;

SMATRAJU DA:

10. svi mladi trebali bi imati dobre životne uvjete i izgleda za zapošljavanje te moć da oblikuju svoje živote i utječu na oblikovanje politika i razvoj društva. Mladi su jedan od stupova naših društava te nositelji prava pojedinaca i nositelji promjena ⁽¹⁵⁾,
11. znanje, perspektive i iskustva mladih doprinose svrsishodnijim političkim odlukama i vrijedni su resursi u demokratskom procesu. Politika za mlade trebala bi slijediti dvojni pristup, i to takav da se s pomoću aktivnog i smislenog sudjelovanja mladih inicijative oblikuju izravno s mladima, da budu namijenjene njima i da ih oni sami oblikuju te da se politika za mlade uključi u sva područja politika,

⁽¹¹⁾ Za definiciju „socijalne dimenzije održivog razvoja” vidjeti Prilog II. Prilogu.

⁽¹²⁾ Ujedinjeni narodi, Svjetsko izvješće o mladima (2020.).

⁽¹³⁾ Eurostat, „Pokazatelji kvalitete života – prirodni i životni okoliš”, 2022.

⁽¹⁴⁾ Komunikacija Komisije naslovljena „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama”, COM(2021) 82 final.

⁽¹⁵⁾ Zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša (SL C 159, 12.4.2022, str. 9).

12. politika EU-a za mlade, uključujući dijalog EU-a s mladima, trebala bi doprinijeti stvaranju društva za sve sadašnje i buduće generacije, u kojem se razmatraju i iznalaze rješenja za najveće izazove povezane sa socijalnim pitanjima kao što su siromaštvo, nesvojevoljna usamljenost ⁽¹⁶⁾, mentalno zdravlje, održivi razvoj i klimatske promjene, i to bez pogoršanja općenite situacije,
13. povećanje socijalne uključenosti svih mladih potrebno je kako bi se promicalo razumijevanje međupovezanih globalnih izazova s kojima se svijet suočava i kako bi se mladima pružila potpora u stjecanju znanja, vještina i kompetencija potrebnih za održiviji život te za pojedinačni i skupni doprinos održivijem društvu. U tu svrhu korisni alati mogu biti programi EU-a za mlade Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, kao i drugi programi i aktivnosti volontiranja ili civilne službe na razini EU-a i na nacionalnoj razini, ako postoje, te inicijative za građansko sudjelovanje,
14. svi mladi trebali bi imati pristup provjerenim informacijama i podacima utemeljenima na dokazima, formuliranima na pristupačan način prilagođen mladima i na više jezika kako bi se osiguralo da svi mladi mogu razumjeti informacije te razvijati svoje održivo ponašanje i ulogu pokretača promjena i informiranih građana i građanki;

ISTIČU:

15. da globalna priroda izazova kao što su pandemija bolesti COVID-19, klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti iziskuje najširu moguću suradnju na svim razinama, uz očuvanje smislenog i učinkovitog sudjelovanja mladih,
16. potrebu za daljnjim uključivanjem mladih u politike održivog razvoja na svim razinama kako bi se iskoristio potencijal i kreativnost mladih, prepoznajući da ulaganje u mlade daje snažan poticaj održivoj budućnosti. Potreba za dijalogom o etičkim i socijalnim pitanjima povezanim s održivim razvojem, kako među mladima tako i među generacijama unutar društva, primjerice putem međugeneracijskog dijaloga, ključna je za izgradnju nade i uspostavu razumijevanja i poštovanja različitih perspektiva i stvarnosti,
17. da je velik broj mladih u Europi osviješten i da se mobilizirao potaknut zabrinutošću za održivost i okolišna pitanja. Istodobno postoje mladi koji se ne bave društvenim pitanjima. Razina mobilizacije i angažmana razlikuje se od jedne mlade osobe do druge i ovisi o različitim čimbenicima kao što su, na primjer, pristup informacijama, obrazovanje, socioekonomski status ili geografska lokacija. Različitim skupinama mladih potrebne su različite vrste poticaja i potpore kako bi sudjelovali u razvoju društva. Stoga je pri rješavanju pitanja kao što su održivi razvoj, ljudska prava, rodna ravnopravnost, jednake mogućnosti, socijalna pravda i klimatske promjene potrebno zauzeti holistički pristup i razviti uključiva i participativna djelovanja,
18. da su organizacije mladih, rad s mladima i druge neformalne i informalne aktivnosti učenja važni za pružanje informacija i potpore mladima koji su izvan formalnih struktura te da oni često nadopunjuju usluge koje javna tijela pružaju na svim razinama;

NAPOMINJU:

19. poruku sudionika Konferencije EU-a za mlade iz ožujka 2023. da je važno mladima pružati pouzdane, pristupačne i lako razumljive informacije te pristup formalnom i neformalnom obrazovanju o održivosti i klimatskim promjenama. Ujedno napominju njihovu poruku o važnosti primjene međugeneracijskih i interdisciplinarnih pristupa za osnaživanje mladih pružanjem potrebnih informacija, znanja i alata o tome kako se uključiti u održivu i uključivu praksu;

⁽¹⁶⁾ Za definiciju „usamljenosti” vidjeti Prilog II. Prilogu.

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

20. osiguraju pristupačne, održive i višerazinske upravljačke strukture⁽¹⁷⁾ i prilike za organizacije mladih i za mlade, uključujući nedovoljno zastupljene skupine mladih, u skladu s postojećim najboljim rješenjima iz prakse, primjerice Kodeksom dobre prakse Vijeća Europe za sudjelovanje građana u postupku donošenja odluka⁽¹⁸⁾, kako bi se omogućilo smisleno sudjelovanje i olakšali dostupni mehanizmi za pružanje povratnih informacija i provedbu evaluacije takvih postupaka,
21. promiču obrazovne mogućnosti za osobe koje rade s mladima kako bi na neformalan način razvili potrebno znanje, vještine i kompetencije za rješavanje pitanja socijalne uključenosti i održivog razvoja u svojoj praksi,
22. potiču razvoj mogućnosti osposobljavanja i stručnog učenja za nastavno osoblje⁽¹⁹⁾, uključujući osobe koje rade s mladima, radi boljeg informiranja, obrazovanja i osnaživanja svih mladih u pitanjima održivog razvoja, kako bi mladi imali priliku donositi informirane i održive odluke u svakodnevnom životu te kako bi ih se uključilo u postupke donošenja odluka,
23. prednost daju mentalnom zdravlju i dobrobiti mladih, posebno prepoznavanjem problema mentalnog zdravlja kao jednog od najvažnijih zdravstvenih problema mladih⁽²⁰⁾, jačanjem promicanja mentalnog zdravlja utemeljenog na znanju te naporu u području pismenosti i prevencije u vezi s mentalnim zdravljem u različitim okruženjima putem međusektorskih pristupa, kao i promicanjem i razvojem pravednog pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama koje su integrirane, sigurne i usmjerene na ljude, kako bi se poboljšali zdravlje, dobrobit i kvaliteta života mladih, čime bi se povećala snaga i otpornost društva u cjelini,
24. razmotre primjenu perspektive mladih koja se temelji na pravima⁽²¹⁾ na politike za održivu infrastrukturu, posebno u odnosu na cjenovno pristupačan i dostupan javni prijevoz i stanovanje, kako bi se svim mladima pružile održive i zelene mogućnosti;

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE I EUROPSKU KOMISIJU DA U SVOJIM PODRUČJIMA NADLEŽNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA, PRIDRŽAVAJUĆI SE NAČELA SUPSIDIJARNOSTI:

25. pri osmišljavanju i provedbi budućih politika povezanih sa socijalnom uključenosti i održivim razvojem u obzir uzmu rezultate devetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima,
26. svim mladima osiguraju pristup njihovim pravima u skladu s međunarodnim deklaracijama i konvencijama, i to uključivanjem perspektive mladih koja se temelji na pravima u osmišljavanje, provedbu, praćenje i evaluaciju mjera koje utječu na mlade na svim razinama. Važno je omogućiti da donositelji odluka raspolazu potrebnim kompetencijama i imaju pristup odgovarajućim alatima radi stvaranja uključivih i participativnih postupaka donošenja odluka,
27. dodatno podupiru istraživanja i analize služeći se postojećim alatima kao što je Youth Wiki⁽²²⁾ i prikupljaju raščlanjene podatke o tome kako su socijalna isključenost i klimatske promjene povezane s mentalnim zdravljem, dobrobiti i životnim uvjetima mladih, imajući na umu moguću potrebu za novim pokazateljima i mehanizmima praćenja za mjerenje učinka socijalne isključenosti i klimatskih promjena,

⁽¹⁷⁾ Zaključci Vijeća o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka, SL C 241, 21.6.2021, str. 3.

⁽¹⁸⁾ Vijeće Europe, Kodeks dobre prakse za sudjelovanje građana u postupku donošenja odluka, CONF/PLE(2009)CODE1.

⁽¹⁹⁾ Za definiciju „nastavnog osoblja” vidjeti Prilog II. Prilogu.

⁽²⁰⁾ Europska komisija, Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, *Children and mental health: preventive approaches to anxiety and depression* (Djeca i mentalno zdravlje: preventivni pristupi anksioznosti i depresiji), Ured za publikacije, 2021.

⁽²¹⁾ Za definiciju „perspektive mladih koja se temelji na pravima” vidjeti Prilog II. Prilogu.

⁽²²⁾ Youth Wiki internetska je platforma Europske komisije koja sadrži informacije o politikama europskih zemalja za mlade.

28. poboljšaju dostupnost različitih mehanizama za sudjelovanje kao što su vijeća mladih, saslušanja mladih i participativne konferencije, uključujući dijalog EU-a s mladima, kao i digitalnih alata za sudjelovanje, osiguravajući njihovu usmjerenost na bojazni različitih skupina mladih u društvu, među ostalim nezastupljenih i nedovoljno zastupljenih skupina mladih, kako bi sudjelovali i preuzeli vodeću ulogu u takvim mehanizmima,
29. iskoriste puni potencijal programa Erasmus+, Europskih snaga solidarnosti i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uključujući prema potrebi inicijativu ALMA, radi stvaranja prilika za uključivije i održivije projekte i djelovanja u području mobilnosti, među ostalim hibridne mobilnosti, za sve mlade. Poseban naglasak trebalo bi staviti na sudjelovanje mladih s manje mogućnosti;

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

30. na uključiv, višejezičan i pristupačan način prilagođen mladima na europskoj razini osigura dugoročne mjere informiranja o politikama i programima EU-a povezanim s održivim razvojem i klimatskim promjenama te participativnim procesima unutar europskih institucija, među ostalim putem Europskog portala za mlade i drugih relevantnih informacijskih alata,
31. olakša mogućnosti za aktivnosti uzajamnog učenja o održivosti i uključenosti,
32. dodatno promiče i podupire međusektorski pristup i sinergije s drugim inicijativama kao što su koalicija „Obrazovanje za klimu”, Preporuka Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj ⁽²³⁾ i „novi europski Bauhaus”.

⁽²³⁾ SL C 243, 27.6.2022., str. 1–9.

PRILOG I.

REFERENTNI DOKUMENTI

Pri usvajanju ovih Zaključaka Vijeće i predstavnici vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, primili su na znanje dokumente u nastavku.

- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Stvaranje Europe otporne na klimatske promjene – nova strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama”, COM(2021) 82 final
- Zaključci Vijeća o sveobuhvatnom pristupu za ubrzanje provedbe Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. – Bolja ponovna izgradnja nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (dok. 9850/21)
- Zaključci Vijeća o zaštiti i stvaranju građanskih prostora za mlade kojima se olakšava smisleno sudjelovanje mladih (SL C 501 I, 13.12.2021, str. 19)
- Zaključci Vijeća o promicanju međugeneracijske dimenzije u području mladih radi poticanja dijaloga i socijalne kohezije (SL C 495, 29.12.2022, str. 56)
- Zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao nositelja promjena radi zaštite okoliša (SL C 159, 12.4.2022, str. 9)
- Zaključci Vijeća o jačanju višerazinskog upravljanja pri promicanju sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka, SL C 241, 21.6.2021, str. 3
- Vijeće Europe, Kodeks dobre prakse za sudjelovanje građana u postupku donošenja odluka, CONF/PLE(2009)CODE1
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.”, COM(2021) 101 final
- Odluka (EU) 2021/2316 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. prosinca 2021. o Europskoj godini mladih (2022.), SL L 462, 28.12.2021., str. 1–9.
- Europska komisija, Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje, *Children and Mental Health: preventive approaches to anxiety and depression* (Djeca i mentalno zdravlje: preventivni pristupi anksioznosti i depresiji): Europska platforma za ulaganje u djecu, Ured za publikacije, 2021.
- Eurostat, „Pokazatelji kvalitete života – prirodni i životni okoliš”, rujan 2022.
- Europski parlament, Vijeće i Europska komisija, Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava (SL C 428, 13.12.2017, str. 10)
- Okvir za provedbu Strategije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu za obrazovanje za održivi razvoj od 2021. do 2030.
- Izvješće Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) Znanost za politiku, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. i Tintori, G., *Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data* (Usamljenost u EU-u. Uvidi iz anketa i internetskih medijskih podataka), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.
- OECD, *Global Teaching InSights, Teaching for Climate Action – Summary of Insights* (Uvidi u globalno poučavanje, Poučavanje za klimatsko djelovanje – sažetak uvida), 2021.
- Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 456, 18.12.2018.
- *Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: Third Official Version* (Dokument o politikama o mladima u svijetu Stockholm +50: treća službena verzija), svibanj 2022.
- Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030., Opća skupština UN-a, A/RES/70/1.
- Ujedinjeni narodi, Svjetsko izvješće o mladima (2020.)

-
- Ujedinjeni narodi, Pariški sporazum, 2015.
  - Ujedinjeni narodi, Konvencija o pravima osoba s invaliditetom. Zbornik ugovora 2515, 2006.
  - Ujedinjeni narodi, Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, Aarhus, 1998.
  - Ujedinjeni narodi, Konvencija o pravima djeteta (1989.) ugovor br. 27531 Zbornik ugovora Ujedinjenih naroda 1577, čl. 12.
  - Ujedinjeni narodi, Opća deklaracija o ljudskim pravima, 1948.
  - Ujedinjeni narodi, izvješće Svjetske komisije za okoliš i razvoj, *Our common future* (Naša zajednička budućnost) [izvješće Brundtlanda], A/42/427, 1987.
-

PRILOG II.

DEFINICIJE

Za potrebe ovih zaključaka Vijeća primjenjuju se sljedeće definicije:

Nastavno osoblje: uključuje učitelje ili nastavnike (za koje je priznato da imaju status učitelja ili nastavnika ili jednakovrijedan status u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i praksom) i voditelje osposobljavanja (svaka osoba koja provodi jednu ili više aktivnosti povezanih s teoretskom ili praktičnom funkcijom osposobljavanja u ustanovi koja pruža obrazovanje ili osposobljavanje ili na radnom mjestu). To obuhvaća učitelje i nastavnike u općem obrazovanju, nastavno osoblje u visokom obrazovanju, nastavno osoblje i voditelje osposobljavanja u inicijalnom i trajnom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, odgojitelje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te edukatore odraslih i osobe koje rade s mladima ⁽¹⁾.

Usamljenost: usamljenost je iznimno subjektivne prirode. Riječ je o percepciji neke osobe da se njezina željena i stvarna mreža odnosa ne podudaraju. Proživljava se kao izrazito negativno iskustvo. Ne radi se isključivo o samom nedovoljnom broju društvenih kontakata, već i o percepciji da ti odnosi nisu dovoljno zadovoljavajući. Drugim riječima, usamljenost ne znači biti sam, već se osjećati sam. U tom se pogledu usamljenost razlikuje od društvene izolacije, koja ima objektivnu konotaciju i definirana je izostankom odnosa s drugim ljudima i/ili vrlo malim brojem značajnih veza ⁽²⁾.

Perspektiva mladih utemeljena na pravima ⁽³⁾: perspektiva mladih utemeljena na pravima povezuje nacionalne ciljeve politike za mlade s pravima djece i mladih kako su utvrđena u međunarodnim konvencijama, zakonima i propisima. Trebala bi se temeljiti na istraživanju i statistici te biti usmjerena na stvaranje uvjeta za uključivanje mladih u opći razvoj društva, i to temeljem vlastitih inicijativa i temeljem inicijativa donositelja odluka. Perspektiva mladih utemeljena na pravima može donositeljima odluka poslužiti kao metoda za stjecanje relevantnih kompetencija kako bi pri donošenju odluka u obzir uzeli perspektive mladih.

Socijalna dimenzija održivog razvoja: održivi razvoj uglavnom se definira kao razvoj kojim se zadovoljavaju sadašnje potrebe, a da se pritom ne ugrozi sposobnost budućih generacija da zadovolje svoje vlastite potrebe ⁽⁴⁾. Obuhvaća zadovoljavanje osnovnih potreba svih osoba, ali i sve prilike za ispunjenje težnji za boljim životom. Održivi razvoj uključuje tri dimenzije: ekonomsku, socijalnu i okolišnu. Socijalna dimenzija održivog razvoja temelji se na osnovnim vrijednostima pravednosti i demokracije, uključujući mogućnost da svi ljudi ostvare sva ljudska prava, odnosno svoja politička, građanska, ekonomska, socijalna i kulturna prava. Vijeće je 2021. potvrdilo važnost jačanja socijalne dimenzije održivog razvoja radi promicanja ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, uključenosti, ljudskog razvoja, socijalne kohezije i jednakosti u svim njezinim oblicima, kao i socijalnog dijaloga, zdravlja i sigurnosti na radu te dostojanstvenog rada ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Kako je definirano u Zaključcima Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o obrazovanju i osposobljavanju osoba koje rade s mladima (SL C 412, 9.12.2019 str. 12) i u Preporuci Vijeća o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj (SL C 243, 27.6.2022, str. 1).

⁽²⁾ Izvješće Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) Znanost za politiku, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. i Tintori, G., *Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data* (Usamljenost u EU-u. Uvidi iz anketa i internetskih medijskih podataka), Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.

⁽³⁾ Švedska agencija za mlade i civilno društvo.

⁽⁴⁾ Ujedinjeni narodi, izvješće Svjetske komisije za okoliš i razvoj, *Our common future* (Naša zajednička budućnost) [izvješće Brundtlanda], A/42/427, 1987.

⁽⁵⁾ Zaključci Vijeća o sveobuhvatnom pristupu za ubrzanje provedbe Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. – Bolja ponovna izgradnja nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (dok. 9850/21).

Rezolucija predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o preispitivanju zastupanja država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinacije stajališta država članica prije sastanaka WADA-e

(2023/C 185/07)

PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI UNUTAR VIJEĆA,

PODSJEĆAJUĆI NA:

1. Zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, od 4. prosinca 2000. o borbi protiv dopinga ⁽¹⁾.
2. Zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, od 18. studenoga 2010. o ulozi EU-a u međunarodnoj borbi protiv dopinga ⁽²⁾.
3. Rezoluciju Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, od 20. prosinca 2011. o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta EU-a i njegovih država članica prije sastanaka WADA-e ⁽³⁾.
4. Zaključke Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, od 15. prosinca 2015., o preispitivanju rezolucije iz 2011. o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta EU-a i njegovih država članica prije sastanaka WADA-e u kojoj se navodi da će se do 31. prosinca 2018. još jedanput preispitati iskustvo stečeno primjenom te rezolucije ⁽⁴⁾.
5. Rezoluciju predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, iz 2019., o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta država članica prije sastanaka WADA-e (dalje u tekstu „rezolucija iz 2019.”) ⁽⁵⁾.

NAPOMINJUĆI DA:

1. Od donošenja rezolucije iz 2019. promijenile su se metode rada i prakse WADA-e, posebno u pogledu trajanja mandata članova njezina Osnivačkog odbora. Zbog toga je pravo vrijeme da Vijeće ažurira rezoluciju iz 2019. kako bi dalo jasnije smjernice o kriterijima i trajanju mandata stručnjaka na vladinoj razini koje su zajednički imenovale države članice koje su se sastale unutar Vijeća. U rezoluciji iz 2019. nije izričito navedeno trajanje mandata stručnjaka na vladinoj razini koji zamjenjuju predstavnika stručnjaka koji prestaje obavljati svoju funkciju na ministarskoj razini u svojoj državi članici. U rezoluciji iz 2019. ne uzimaju se u obzir ni kriteriji prihvatljivosti iz statuta WADA-e za članstvo u Osnivačkom odboru.
2. Važno je da predstavnici vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, nastave redovito preispitivati iskustvo stečeno primjenom rezolucije iz 2019.

PREPOZNAJU DA:

1. Europska unija i njezine države članice trebale bi moći izvršavati svoje ovlasti i ispunjavati svoju ulogu tijekom pripreme i usvajanja, među ostalim, pravila, standarda i smjernica te tijekom pregovora o njima u okviru Svjetske antidopinške agencije (WADA).

⁽¹⁾ SL C 356, 12.12.2000., str. 1.

⁽²⁾ SL C 324, 1.12.2010., str. 18.

⁽³⁾ SL C 372, 20.12.2011., str. 7.

⁽⁴⁾ SL C 417, 15.12.2015., str. 45.

⁽⁵⁾ SL C 192, 7.6.2019., str. 1–4.

2. Tri mjesta u Osnivačkom odboru WADA-e dodijeljena su predstavnicima iz država članica EU-a.
3. Potrebno je osigurati praktične modalitete sudjelovanja predstavnika iz država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e, kao i koordinacije stajališta EU-a i njegovih država članica prije sastanaka CAHAMA-e⁽⁶⁾ i WADA-e. Ti praktični modaliteti trebali bi odražavati dužnost lojalne suradnje te bi se njima trebalo promicati jedinstvo u vanjskom zastupanju EU-a, izbjegavajući pritom udvostručavanje zadaća u odnosu na rad CAHAMA-e.
4. Koordinacija stajališta europskog kontinenta prije sastanaka WADA-e trebala bi se provesti u okviru CAHAMA-e, te bi trebalo osigurati da se odlukama koje to tijelo donese u potpunosti poštuje sve mjerodavno zakonodavstvo EU-a.
5. Postoji snažna potreba za kontinuitetom i predanošću pri zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e, koje je poduprto političkim mandatom i odgovarajućim stručnim znanjem.

SLIJEDOM TOGA SUGLASNI SU SA SLJEDEĆIM:

1. Predstavnicima država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e bit će odabrani na ministarskoj razini, a mjesta će biti dodijeljena na sljedeći način:
  - jedno mjesto bit će dodijeljeno osobi zaduženoj za sport na ministarskoj razini iz jedne od država članica koje čine aktualni trio predsjedništava,
  - jedno mjesto bit će dodijeljeno osobi zaduženoj za sport na ministarskoj razini iz jedne od država članica koje čine budući trio predsjedništava,
  - države članice, koje se sastaju unutar Vijeća, zajednički će dodijeliti jedno mjesto osobi odgovornoj za sport na ministarskoj razini (u daljnjem tekstu „stručnjak na vladinoj razini”).
2. Aranžmani koji se odnose na zastupanje država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e, kako su opisani u Prilogu I. Prilogu, stupit će na snagu 30. lipnja 2023., ne dovodeći u pitanje mandate odobrene prije tog datuma.
3. Predstavnik aktualnog trija predsjedništava u Osnivačkom odboru WADA-e na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport (EYCS) izvjestit će o ishodu sastanka Osnivačkog odbora WADA-e. Taj će predstavnik Radnoj skupini za sport podnijeti pisano izvješće o ishodu tog sastanka.
4. Iako se izbjegava preklapanje s radom CAHAMA-e, delegati država članica koji se sastaju u okviru Radne skupine za sport mogu koordinirati zajedničko stajalište o pitanjima koja su u nadležnosti država članica, pod uvjetom da postoji jasna dodana vrijednost takvog zajedničkog stajališta. Zajedničko stajalište podložno je odobrenju predstavnika država članica koji se sastaju u okviru Odbora stalnih predstavnika (COREPER), osim ako države članice postignu drugačiji dogovor.
5. Svako zajedničko stajalište o kojem su države članice EU-a postigle dogovor mora biti usklađeno sa svim dogovorenim stajalištima EU-a te će ga na sastancima CAHAMA-e predstaviti predsjedništvo. Države članice EU-a trebale bi nastojati uključiti to zajedničko stajalište u mandat europskog kontinenta koji priprema CAHAMA.
6. Predstavnicima država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e raspravljat će i glasovati o pitanjima u skladu s mandatom europskog kontinenta koji je dogovorila CAHAMA, pod uvjetom da je to stajalište u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

⁽⁶⁾ Ad hoc Europski odbor za Svjetsku antidopinšku agenciju (CAHAMA) odbor je sastavljen od stručnjaka odgovornih za koordinaciju stajališta država stranaka Europske kulturne konvencije o pitanjima koja se odnose na razvoj antidopinške politike.

7. Do 31. prosinca 2025. predstavnici vlada država članica, koji se sastaju unutar Vijeća, preispitat će iskustvo stečeno primjenom ove Rezolucije te procijeniti jesu li potrebne prilagodbe aranžmana utvrđenih ovom Rezolucijom.
  8. Ovom Rezolucijom, uključujući priložene Aranžmane o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e, i Praktičnim aranžmanima u vezi s pripremama za sastanke WADA-e u pogledu pitanja u nadležnosti Unije, koje je Vijeće usvojilo 15. svibnja 2023., zamjenjuje se Rezolucija 2019/C/192/01 predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta EU-a i njegovih država članica prije sastanaka WADA-e.
-

PRILOG I.

Aranžmani o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e

Države članice EU-a suglasne su o sljedećem sustavu zastupanja:

predstavnici država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e državljeni su različitih država članica EU-a.

PREDSTAVNICI DRŽAVA ČLANICA KOJE ČINE AKTUALNI I BUDUĆI TRIO PREDSEDNIŠTAVA:

- Države članice koje čine aktualni trio predsjedništava među sobom će odabrati, nakon unutarnjeg savjetovanja, jednog predstavnika država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e. Odabrana država članica u tu će svrhu imenovati predstavnika u skladu sa svojim unutarnjim postupcima. Taj će predstavnik biti osoba odgovorna za sport na ministarskoj razini u toj državi članici i imat će pravo sudjelovati u Osnivačkom odboru u skladu sa statutom WADA-e. Glavno tajništvo Vijeća EU-a (GTV) bit će obaviješteno o državi članici odabranoj za imenovanje predstavnika i njegovu imenu.
- Ako predstavnik prestane obavljati svoje dužnosti na ministarskoj razini, taj će predstavnik ostati na dužnosti u Osnivačkom odboru WADA-e do završetka novog postupka imenovanja. Ta država članica ili druga država članica trija predsjedništava, ako o njoj trio predsjedništava postigne dogovor, imenovat će zamjenika koji je prihvatljiv za zastupanje države članice EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e i koji je zadužen za sport na ministarskoj razini za preostalo vrijeme početnog trogodišnjeg mandata u Osnivačkom odboru.
- Predstavnik koji prestane obavljati svoju funkciju na ministarskoj razini ili postane neprihvatljiv za zastupanje država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e više neće biti član Osnivačkog odbora, te odstupa odmah po završetku novog postupka imenovanja.
- Navedena pravila primjenjivat će se i na države članice koje čine budući trio predsjedništava.
- Mandat navedenih predstavnika traje tri godine.
- Predstavnik država članica koje čine budući trio predsjedništava ostat će na dužnosti i nakon što trio postane aktualni trio predsjedništava kako bi se osigurali kontinuitet i očuvanje trogodišnjeg mandata.

STRUČNJAK NA DRŽAVNOJ RAZINI KOJEG SU ZAJEDNIČKI IMENOVALE DRŽAVE ČLANICE, KOJE SE SASTAJU UNUTAR VIJEĆA:

- Države članice podnose prijedloge za predstavnika stručnjaka najkasnije jedan mjesec prije sastanka Vijeća EU-a na kojem će doći do imenovanja. Prijedlozi neće uključivati ministre iz država članica koje čine aktualni ili budući trio predsjedništava. Prijedlozi za predstavnika stručnjaka šalju se Glavnom tajništvu Vijeća.
- U slučaju više kandidatura za predstavnika stručnjaka predsjedništvo će tražiti konsenzus država članica za organizaciju okvirnog glasanja unutar Radne skupine za sport s ciljem imenovanja predstavnika stručnjaka. Predsjedništvo će predložiti postupak glasanja o kojem će se također odlučiti konsenzusom država članica. Svaki kandidat za mjesto predstavnika stručnjaka moći će sudjelovati u Osnivačkom odboru u skladu sa statutom WADA-e.
- Mandat predstavnika stručnjaka traje tri godine, osim ako prestane obavljati svoju dužnost na ministarskoj razini u svojoj državi članici ili u slučaju da tijekom njegova mandata više ne ispunjava uvjete prihvatljivosti za zastupanje država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e koji se primjenjuju u trenutku imenovanja. U tom će se slučaju pokrenuti novi postupak imenovanja na novo razdoblje od tri godine. Trenutačni predstavnik stručnjak ostat će na dužnosti do dovršetka novog postupka imenovanja. Mandat će biti u skladu sa statutom WADA-e i u svakom će slučaju biti ograničen na najviše dva ponovna imenovanja.

- Predstavnik stručnjak koji je zamijenjen ili postane neprihvatljiv za zastupanje država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e više neće biti član Osnivačkog odbora, a njegova je ostavka automatska po završetku novog postupka imenovanja.

PRIJELAZNA PRAVILA:

- Postojeća pravila o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru WADA-e kako je utvrđeno u spomenutoj rezoluciji iz 2019. primjenjivat će se do 30. lipnja 2023.

POSTUPAK ODOBRENJA DRŽAVA ČLANICA KOJE SE SASTAJU UNUTAR VIJEĆA:

- Države članice koje se sastaju unutar Vijeća odobravaju stručnjaka na vladinoj razini te države članice koje je odabrao aktualni i budući trio predsjedništava za imenovanje predstavnika Osnivačkog odbora WADA-e.
- Imena svih članova Osnivačkog odbora WADA-e, koji su predstavnici država članica EU-a, prosljeđuju se WADA-i putem GTV-a u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2018/1725 od 23. listopada 2018. ⁽¹⁾.

—

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ.

PRILOG II.

Praktični aranžmani u vezi s pripremama za sastanke WADA-e u pogledu pitanja u nadležnosti Unije

Ne dovodeći u pitanje Poslovnik Vijeća i odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi s postupkom donošenja odluka EU-a, Vijeće se slaže sa sljedećim praktičnim aranžmanima kako bi se osigurale predvidivost i transparentnost u postupku pripreme za sastanke koordinacije europskog kontinenta u Vijeću Europe (CAHAMA) te za sastanke WADA-e:

1. Nakon primitka dokumenata za sastanke Osnivačkog odbora WADA-e predstavnici država članica EU-a u Osnivačkom odboru međusobno se koordiniraju kako bi Glavnom tajništvu Vijeća prosljedili dokumente relevantne za utvrđivanje, prema potrebi, mogućeg stajališta EU-a s ciljem pripreme Radne skupine za sport.
2. Prije svakog sastanka WADA-e Komisija se poziva da pripremi i Vijeću podnese prijedlog stajališta EU-a o pitanjima u nadležnosti Unije, s naglaskom na pravnoj stečevini EU-a, dovoljno vremena prije sastanaka CAHAMA-a i WADA-e.
3. Radna skupina za sport ispitat će taj nacrt stajališta EU-a.
4. Nakon što Radna skupina za sport postigne dogovor o nacrtu stajališta EU-a o pitanjima koja su u nadležnosti Unije, taj nacrt stajališta EU-a podnijet će se COREPER-u na odobrenje. COREPER prema potrebi ili ako je to primjereno može uputiti predmet na donošenje Vijeću.
5. U hitnim slučajevima, kada je stajališta potrebno donijeti u kratkom roku, predsjedništvo može zatražiti suglasnost putem pisanog ili prešutnog postupka.
6. U slučaju da se CAHAMA pozove na donošenje akta koji proizvodi pravne učinke, Komisija se poziva da podnese prijedlog odluke Vijeća u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a u vezi s tim aktom.
7. Na sastancima CAHAMA-e Komisija se poziva da predstavi stajalište EU-a u mjeri u kojoj je to dopušteno zadaćama i ciljevima CAHAMA-e. U protivnom će predstavnik predsjedništva predstaviti stajalište EU-a.
8. U svakom trenutku i prema potrebi predsjedništvo može na licu mjesta sazvati koordinacijske sastanke država članica i Komisije, kojima i predsjedja.
9. Ovim Praktičnim aranžmanima i Rezolucijom predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta država članica prije sastanaka WADA-e, koje je odobrilo Vijeće, zamjenjuje se Rezolucija 2019/C/192/01 predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o zastupanju država članica EU-a u Osnivačkom odboru Svjetske antidopinške agencije (WADA) i koordinaciji stajališta EU-a i njegovih država članica prije sastanaka WADA-e.

Rezolucija Vijeća o Europskom prostoru obrazovanja: vizija do 2025. i za razdoblje nakon toga

(2023/C 185/08)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

1. PODSJEĆA na političku pozadinu europskog prostora obrazovanja kako je navedena u Prilogu ovoj rezoluciji.
2. PONOVRNO POTVRĐUJE da je realizacija europskog prostora obrazovanja do 2025. moguća samo uz snažnu političku predanost država članica i ISTIČE potrebu za time da države članice i Komisija kontinuirano ulažu napore, u okviru svojih pripadajućih nadležnosti i, prema potrebi, uz sudjelovanje relevantnih dionika na nacionalnoj i europskoj razini, u poduzimanje koraka potrebnih za uspostavu europskog prostora obrazovanja.
3. PRIMA NA ZNANJE komunikaciju Komisije o napretku u uspostavi europskog prostora obrazovanja ⁽¹⁾.
4. NAGLAŠAVA da su obrazovanje i osposobljavanje, u svim kontekstima, na svim razinama i u svim oblicima, od ključne važnosti za osiguravanje socijalne kohezije, konkurentnosti i održivog rasta u Europskoj uniji i njezinim državama članicama, kao i za to da ih se pripremi za zelenu i digitalnu tranziciju i da im se pruži potpora u toj tranziciji. ISTIČE važnost visokokvalitetnog, uključivog i pravičnog obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja za sve, i za djecu i za odrasle, osobito u trenutku kada je ključno da građani pronađu osobno zadovoljstvo i dobrobit, da se prilagode izazovima svijeta koji se mijenja i da u većoj mjeri sudjeluju u aktivnom i odgovornom građanstvu.
5. NAGLAŠAVA da bi se europski prostor obrazovanja trebao temeljiti na pristupu cjeloživotnog učenja koji obuhvaća sustave obrazovanja i osposobljavanja na uključiv i cjelovit način, kao i poučavanje, osposobljavanje i učenje u svim kontekstima, na svim razinama i u svim oblicima, formalno, neformalno ili informalno, i to od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih.
6. PONAVLJA da bi trebalo poboljšati međusektorsku suradnju između relevantnih inicijativa EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja i onih u povezanim područjima i sektorima politika, a osobito u sektorima zapošljavanja, socijalne politike, istraživanja, inovacija, okoliša i mladih te u kulturnom i kreativnom sektoru, uz potpuno poštovanje pravne osnove za relevantna područja politika kako je utvrđeno u Ugovorima. NAGLAŠAVA potrebu za koordinacijom i usklađenošću svih inicijativa EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja, a posebice onih koje se odnose na vještine i kompetencije.
7. NAPOMINJE da je europska suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja od ključne važnosti za socijalnu koheziju i dobro funkcioniranje gospodarskog okružja u Europskoj uniji kako bi se osigurala dugoročna konkurentnost Unije i uspjeh zelene i digitalne tranzicije te smanjile socijalne, regionalne i gospodarske nejednakosti. Stoga PREPOZNAJE važan doprinos europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim u sklopu strateškog okvira, relevantnim dijelovima europskog semestra.
8. ISTIČE važnost promicanja sinergije između europskog prostora obrazovanja, europskog prostora visokog obrazovanja i europskog istraživačkog prostora, uz istodobno izbjegavanje udvostručavanja resursa, struktura i instrumenata te iskorištavanje punog potencijala saveza europskih sveučilišta u svim njihovim misijama, što uključuje potporu njihovoj održivosti i daljnje jačanje njihove dimenzije istraživanja i inovacija, u skladu s Preporukom Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja ⁽²⁾.

⁽¹⁾ COM(2022) 700 final.⁽²⁾ SL C 160, 13.4.2022., str. 1.

9. UVIĐA da su temeljne i demokratske vrijednosti Europe ugrožene i da je ničim izazvana agresija Rusije na Ukrajinu promijenila geopolitičko okružje. SLAŽE SE s time da zajednički napori i transnacionalna suradnja u području obrazovanja i osposobljavanja, osim što olakšavaju i jačaju odgovor Unije i država članica na potrebe koje su se pojavile kao posljedica te agresije, pomažu i u jačanju naših ključnih obrazovnih vrijednosti i načela, kao što su uključivost, pravičnost, akademska sloboda i institucijska autonomija, kao i naših zajedničkih vrijednosti i jedinstva u Uniji.

10. NAGLAŠAVA da je utvrđivanje i uklanjanje preostalih prepreka mobilnosti u svrhu učenja i poučavanja ključno za punu uspostavu europskog prostora obrazovanja i ostvarivanje otporne, sigurne, održive i prosperitetne Europe. Transnacionalnom suradnjom jačaju se uključivost, pravičnost, izvrsnost, raznolikost, privlačnost i globalna konkurentnost europskog obrazovanja i osposobljavanja. Stoga SE SLAŽE da je potrebno uložiti napore kako bi se omogućilo automatsko uzajamno priznavanje u obrazovanju i osposobljavanju. Također SE SLAŽE da bi trebalo promicati mogućnosti za mobilnost učenika i polaznika te učitelja i nastavnika, kao i za suradnju ustanova u Europi i izvan nje.

11. POTVRĐUJE da je od 2017. postignut napredak u uspostavi europskog prostora obrazovanja i da je diljem EU-a proveden širok raspon mjera za postizanje strateških prioriteta utvrđenih u strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (2021. – 2030.). Europski prostor obrazovanja postupno se oblikuje kroz različite inicijative, suradnju i zajedničko stvaranje.

12. SLAŽE SE s time da će za preostalo razdoblje prvog ciklusa do 2025. biti presudni usmjerenost na provedbu na nacionalnoj i europskoj razini u kontekstu strateškog okvira, u skladu s relevantnim nadležnostima svake razine, i strogo praćenje u sklopu postojećih struktura, vodeći pritom računa o administrativnom opterećenju.

13. NAGLAŠAVA da pet strateških prioriteta, kako su utvrđeni u strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja (2021. – 2030.), čine osnovu za rad i nastavak europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim u cilju uspostave europskog prostora obrazovanja. SLAŽE SE s time da bi aktualni postupak preispitivanja u sredini provedbenog razdoblja i cjelovito izvješće o europskom prostoru obrazovanja koje će Europska komisija objaviti 2025. trebali biti usmjereni na tih pet strateških prioriteta, što uključuje detaljniju analizu posebnih područja navedenih u nastavku.

14. UVIĐA da daljnje postupanje u vezi s ciljevima na razini EU-a ukazuje na pozitivne trendove kad je riječ o nekoliko dugotrajnih pokazatelja kao što su porast sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, smanjenje ranog napuštanja školovanja i veći udio mladih koji su završili tercijarno obrazovanje. Međutim, isto je tako očito da i dalje postoje mnogi izazovi, a pogotovo učinke socioekonomskog položaja na obrazovna postignuća i dobrobit učenika. Stoga SE SLAŽE da bi za uspostavu europskog prostora obrazovanja do 2025. posebnu pozornost trebalo posvetiti sljedećim aspektima:

- povećanju pravičnosti, uključenosti i uspjeha za sve u obrazovanju i osposobljavanju i stjecanju ključnih kompetencija, među ostalim osnovnih vještina, kako bi se omogućio potpun osobni, društveni, građanski i profesionalni razvoj svih europskih građana;
- promicanju nastavničke profesije i rješavanju pitanja nedostatka učitelja i nastavnika; promicanju profesionalnog razvoja, mogućnosti za mobilnost, radnih uvjeta i dobrobiti učitelja i nastavnika kao ključnih čimbenika za povećanje privlačnosti te profesije;
- uklanjanju preostalih prepreka mobilnosti uz istodobno poticanje uključive, održive i uravnotežene mobilnosti u EU-u, među ostalim omogućivanjem automatskog uzajamnog priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju^(?);
- poticanju cjeloživotnog učenja, među ostalim obrazovanja odraslih, usavršavanja i prekvalifikacije, s posebnim naglaskom na vještinama i kompetencijama za zelenu i digitalnu tranziciju.

15. RAZMOTRIT ĆE strateški okvir te mogućnost da revidira prioriteta područja i provede sve eventualne druge prilagodbe koje su potrebne za drugi ciklus, koji će trajati do 2030.

^(?) U skladu s Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1).

16. NAGLAŠAVA da je uspješna primjena otvorene metode koordinacije, koja se zasniva na uzajamnom učenju, razmjeni najboljih praksi te upotrebi i, prema potrebi, poboljšanju zajedničkih referentnih alata kao što su europski okvir digitalnih kompetencija (DigComp) i europski okvir kompetencija za održivost (GreenComp), presudna za uspostavu europskog prostora obrazovanja.
17. PREPOZNAJE potencijal koji bi Laboratorij za učenje o ulaganju u kvalitetno obrazovanje i osposobljavanje mogao imati kao alat koji bi državama članicama bio koristan, a čija bi primjena bila dobrovoljna, u ostvarivanju strateških prioriteta tako što će se njime na raspolaganje staviti istraživanja i primjeri najboljih praksi u području djelatovnih ulaganja i intervencija politike i istodobno poticati oblikovanje politika utemeljenih na dokazima.
18. UVIĐA da se reformiranim upravljanjem i pojačanom suradnjom na razini EU-a državama članicama može pomoći da se suoče s novim izazovima i tješnje surađuju na uspostavi europskog prostora obrazovanja. Također PREPOZNAJE napredak postignut u jačanju Skupine na visokoj razini za obrazovanje i osposobljavanje redefiniranjem njezine uloge i osnivanjem Odbora za koordinaciju. POTVRĐUJE da se nova upravljačka struktura pokazala djelatovnom i korisnom tijekom kriza kao što su pandemija bolesti COVID-19 i ruski agresivni rat protiv Ukrajine.
19. SLAŽE SE, međutim, da su potrebni dodatni napor i za bolju diseminaciju nalaza te razmjenu informacija i znanja između radnih skupina strateškog okvira, sastava ravnatelja uprava i Skupine na visokoj razini za obrazovanje i osposobljavanje kako bi se zajamčila sinergija između tehničke i političke razine i kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri ostvarila korist od europske suradnje.
20. NAGLAŠAVA da je potreban pojačan i svrsishodan dijalog između Odbora za obrazovanje i Odbora za zapošljavanje te, ako je to primjereno i relevantno, drugih strana uključenih u proces europskog semestra.
21. POZIVA države članice i Komisiju da ulažu veće napore u zajedničku uspostavu europskog prostora obrazovanja, prema potrebi u suradnji s drugim dionicima na nacionalnoj i europskoj razini, među ostalim s pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te institucijama, istraživačima, socijalnim partnerima i civilnim društvom. SLAŽE SE da bi u tom pogledu Skupina na visokoj razini u raspravama trebala dodatno razmotriti postignuti napredak, preostale izazove i budući razvoj, kao i preispitati završno izvješće o europskom prostoru obrazovanja 2025. Također POZIVA Odbor za koordinaciju u okviru Skupine na visokoj razini da koordinira pripremu programa politike u području obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje od 18 mjeseci, koji treba odobriti Skupina na visokoj razini za obrazovanje i osposobljavanje i koji će se dostaviti Vijeću.
22. POZIVA Komisiju da razmotri pripremu i pravodobno predstavljanje prijedloga u vezi s Europskom godinom učitelja i nastavnika.
23. SNAŽNO POTIČE Komisiju da se u većoj mjeri osloni na smjernice Vijeća te prethodne zaključke i rezolucije Vijeća u vezi s europskim prostorom obrazovanja kao osnovu za svoj rad u olakšavanju postupka preispitivanja u sredini provedbenog razdoblja 2023. i izradi cjelovitog izvješća o europskom prostoru obrazovanja do 2025., što uključuje pripremi rad na temelju kojega bi Vijeće moglo odlučiti revidirati ciljeve na razini EU-a za drugi ciklus, koji će trajati do 2030.
24. POZIVA Komisiju da, oslanjajući se na stručno mišljenje Stalne skupine za pokazatelje i mjerila, nastavi s radom na prijedlozima u vezi s mogućim pokazateljima ili ciljevima na razini EU-a u području uključenosti i pravičnosti, nastavničke profesije i učenja za održivost te da o tome izvijesti Vijeće.
25. OČEKUJE da Komisija, u bliskoj suradnji s Vijećem, nastavi ulagati napore u skladu sa strateškim prioritetima koje je dogovorilo Vijeće i koji obuhvaćaju obrazovanje i osposobljavanje u svim kontekstima, na svim razinama i u svim oblicima.
-

PRILOG

Politička pozadina**Vijeće Europske unije**

1. Zaključci Vijeća o napretku prema viziji europskog prostora obrazovanja (SL C 195, 7.6.2018., str. 7.)
2. Preporuka Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.)
3. Rezolucija Vijeća o daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti (SL C 389, 18.11.2019., str. 1.)
4. Rezolucija Vijeća o obrazovanju i osposobljavanju u okviru europskog semestra: osiguravanje utemeljenih rasprava o reformama i ulaganjima (SL C 64, 27.2.2020., str. 1.)
5. Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 66, 26.2.2021., str. 1.)
6. Rezolucija Vijeća o upravljačkoj strukturi strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021. – 2030.) (SL C 497, 10.12.2021., str. 1.)
7. Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja (SL C 160, 13.4.2022., str. 1.)

Europska komisija

8. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. (COM(2020) 625 final)
  9. Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o napretku u uspostavi europskog prostora obrazovanja (COM(2022) 700 final)
-

ZAKLJUČCI VIJEĆA O UGROŽENIM I RASELJENIM UMJETNICIMA

(2023/C 185/09)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PREPOZNAJUĆI

1. važnost koju kreativna i kulturna prava, kako su sadržana u globalnim ⁽¹⁾ i regionalnim ⁽²⁾ instrumentima za ljudska prava, imaju za očuvanje ljudskog dostojanstva, kulturne raznolikosti, pluralizma, demokracije i vrijednosti kulture,
2. rad međunarodnih organizacija u području slobode umjetničkog izražavanja, kao što su UNESCO, čija Konvencija iz 2005. prepoznaje potrebu za poduzimanjem mjera za zaštitu raznolikosti kulturnih izričaja, osobito u situacijama u kojima kulturnim izričajima prijeti mogućnost nestajanja ili ozbiljnog narušavanja ⁽³⁾, i Vijeće Europe ⁽⁴⁾, posebno kad je riječ o njegovu Manifestu o slobodi izražavanja umjetnosti i kulture u digitalnom dobu,
3. zaključke Europskog vijeća od 15. prosinca 2022. i 9. veljače 2023., u kojima se ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, iznova potvrđuje potpuna potpora Unije neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica ⁽⁵⁾ te se ponovno izražava predanost jačanju potpore raseljenim osobama ⁽⁶⁾,
4. Rezoluciju Europskog parlamenta o kulturnoj solidarnosti s Ukrajinom, u kojoj se izražava iskrena solidarnost s umjetnicima ⁽⁷⁾ s obzirom na to da će umjetnost i kultura imati temeljnu ulogu u zacjeljenju i obnovi Ukrajine, a posebno se pozdravlja djelovanje ukrajinskih umjetnika i stvaratelja koji pružaju otpor ruskoj invaziji prakticirajući svoju umjetnost ⁽⁸⁾,
5. plan rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026. ⁽⁹⁾, koji sadržava nekoliko aktivnosti ⁽¹⁰⁾ povezanih s temom ugroženih ⁽¹¹⁾ i raseljenih umjetnika,

S OBZIROM NA TO DA

6. umjetnici imaju globalno važnu ulogu u životu, razvoju i otpornosti društva i pojedinaca, što bi trebali imati i dalje i pritom zadržati svoju kreativnost i slobodu izražavanja,
7. umjetnicima bi stoga trebalo ponuditi zaštitu, u skladu s postojećim propisima, od svih vrsta i oblika prijetnji i povreda koje ih zbog njihova umjetničkog stvaralaštva dovode u opasnost,

⁽¹⁾ Među ostalim, u članku 27. Opće deklaracije o ljudskim pravima, čija se 75. obljetnica obilježava 2023., ili u članku 15. Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima.

⁽²⁾ Među ostalim, u Povelji Europske unije o temeljnim pravima.

⁽³⁾ Konvencija UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja.

⁽⁴⁾ Oslanjajući se na Europsku konvenciju o ljudskim pravima (EKLJP), Vijeće Europe primjerice je objavilo izvješće o umjetničkoj slobodi i Manifest o slobodi izražavanja umjetnosti i kulture u digitalnom dobu, u kojem se, među ostalim, navodi da ograničenja slobode izražavanja i umjetničke slobode utječu na cijelo društvo, lišavajući ga pluralizma i vitalnosti demokratskog procesa.

⁽⁵⁾ EUCO 34/22.

⁽⁶⁾ EUCO 1/23.

⁽⁷⁾ Vidjeti Prilog II. za definiciju „umjetnika“.

⁽⁸⁾ Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2022. o kulturnoj solidarnosti s Ukrajinom i zajedničkom mehanizmu za odgovor na hitne situacije za kulturni oporavak u Europi (2022/2759(RSP)).

⁽⁹⁾ Rezolucija Vijeća o planu rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026. – SL C 466, 7.12.2022., str. 1.

⁽¹⁰⁾ Tj. aktivnosti koje se odnose na umjetničku slobodu, očuvanje kulturne baštine i osnaživanje lokalnih kulturnih i kreativnih sektora u Ukrajini te ulogu kulture i kulturnih djelatnika u promicanju i obrani demokracije i ljudskih prava u nestabilnim kontekstima.

⁽¹¹⁾ Vidjeti Prilog II. za definiciju „ugroženih umjetnika“.

8. ruski agresivni rat protiv Ukrajine ujedno je napad na kulturni identitet Ukrajine, a kulturna dimenzija ima važnu ulogu u različitim oblicima potpore Ukrajini,

ISTIČUĆI

9. hrabrost i odlučnost svih umjetnika, posebno umjetnica, koji zahvaljujući snazi kulture promiču pravedna i miroljubiva društva, slobodu i demokraciju te se protive ratu, progonu i netoleranciji,
10. važnu povijesnu ulogu prognanih umjetnika, ali i ulogu koju i danas imaju u promicanju mira, uzajamnog razumijevanja, slobode, demokracije i kulturne raznolikosti te važnost toga da se ugroženim i raseljenim umjetnicima pruži prilika da nastave sa svojim umjetničkim radom i da nastave svjedočiti aktualnim događajima,
11. da umjetnici više ne mogu sigurno nastaviti sa svojim umjetničkim radom u zemljama diljem svijeta u kojima se demokratske vrijednosti potiskuju ili su zabranjene, među kojima su ruski i bjeloruski umjetnici koji kritiziraju režim i stoga su posebno izloženi prijetnjama i progonu,
12. da je ruski agresivni rat protiv Ukrajine potaknuo masovno raseljavanje ukrajinskih građana i humanitarnu krizu u razmjerima koji u Europi nisu zabilježeni od Drugog svjetskog rata, s golemim posljedicama, među ostalim za umjetnike i njihovu slobodu izražavanja, te je ponovno potvrdio da Europa mora biti pripravna da ugroženim i raseljenim umjetnicima kratkoročno i dugoročno pruži potporu putem odgovarajućih institucionalnih i pravnih okvira,

POZDRAVLJA

13. mjere koje su EU i njegove države članice poduzeli kako bi umjetnicima, uključujući studente umjetnosti i neovisne novinare ⁽¹²⁾, pružili sigurno utočište ⁽¹³⁾ u bijegu od ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine te inicijative poduzete u okviru programa Kreativna Europa ⁽¹⁴⁾ za potporu ukrajinskim umjetnicima pogođenima ratom, kao i u okviru programa Erasmus+ za potporu ukrajinskim studentima umjetnosti,

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA I PUTEV ODGOVARAJUĆIH INSTITUCIONALNIH I PRAVNIH OKVIRA:

14. razmotre poduzimanje daljnjih mjera za povećanje kapaciteta za pružanje sigurnih utočišta i takozvanih „gradova utočišta” ⁽¹⁵⁾ za ugrožene i raseljene umjetnike iz različitih dijelova svijeta te da doprinesu umrežavanju takvih umjetnika,
15. prema potrebi razmotre prilagodbu uobičajenih umjetničkih rezidencija u rezidencije u slučaju nužde, uzimajući u obzir potrebe ugroženih i raseljenih umjetnika, uključujući one koji su to postali zbog ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine,
16. razmotre primjenu dugoročnog i sveobuhvatnog pristupa pri prihvatu ugroženih i raseljenih umjetnika i njihovih obitelji tako da hitnu potrebu za sigurnim utočištem dopune mogućnosti da oni postanu dio lokalne zajednice i kulturnog života te da ostanu umjetnički aktivni i da ih se čuje, te da ih potiču na učenje jezika zemlje domaćina,

⁽¹²⁾ Vidjeti, na primjer, Zaključke Vijeća (2022/C 245/04) o zaštiti i sigurnosti novinara i drugih medijskih djelatnika, u kojima se primjerice države članice i Komisiju poziva da podrže neovisne i prognane novinare i medijske djelatnike, posebno iz zemalja kao što su Ukrajina, Bjelorus i Ruska Federacija.

⁽¹³⁾ Vidjeti Prilog II. za definiciju „sigurnog utočišta”.

⁽¹⁴⁾ Europska komisija, Potpora ukrajinskim umjetnicima, kulturnim i kreativnim djelatnicima i organizacijama.

⁽¹⁵⁾ Vidjeti Prilog II. za definiciju „gradova utočišta”.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, EUROPSKU KOMISIJU I VISOKOG PREDSTAVNIKA UNIJE ZA VANJSKE POSLOVE I SIGURNOSNU POLITIKU ⁽¹⁶⁾ DA U SVOJIM PODRUČJIMA NADLEŽNOSTI I NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

17. nastave voditi dijalog s ukrajinskim partnerima o načinima daljnjeg pružanja potpore ukrajinskom kulturnom i kreativnom sektoru te potiču promicanje ukrajinske kulture u EU-u kroz sudjelovanje ukrajinskih umjetnika, uključujući ugrožene i raseljene umjetnike, te kulturnih organizacija, uz potpuno poštovanje autonomije i raznolikosti kulturnog sektora,
18. poduzmu mjere, putem svih relevantnih kanala, za očuvanje i zaštitu umjetničke slobode i prava umjetnika u cijelom svijetu, uključujući pravo na stvaranje bez cenzure ili zastrašivanja,
19. nastave podupirati umjetnike u EU-u koji su ugroženi ili raseljeni zbog posljedica represivnih režima ili rata, posebno ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine, ili zbog protivljenja represivnim režimima ili ratu,
20. savjetuju se sa subjektima koji su aktivni u pružanju sigurnih utočišta ugroženim i raseljenim umjetnicima prije izrade periodičnih izvješća na temelju Konvencije UNESCO-a iz 2005 ⁽¹⁷⁾. i, prema potrebi, u ta izvješća uključe pitanje sigurnih utočišta za ugrožene i raseljene umjetnike,

POZIVA KOMISIJU I VISOKOG PREDSTAVNIKA UNIJE ZA VANJSKE POSLOVE I SIGURNOSNU POLITIKU DA:

21. stave na raspolaganje sveobuhvatan pregled s ažuriranim informacijama o bilateralnoj pomoći EU-a i država članica Ukrajini u području kulturnog i kreativnog sektora, uključujući ugrožene i raseljene ukrajinske umjetnike,
22. doprinesu umrežavanju i razmjeni informacija, najboljih praksi i iskustava između država članica i nedržavnih aktera koji podupiru ugrožene i raseljene umjetnike,
23. podupiru međusektorsku transnacionalnu političku suradnju u području umjetničke slobode, što uključuje potporu mjerama za ugrožene i raseljene umjetnike, uzimajući u obzir iskustva iz poziva u okviru programa Kreativna Europa za potporu raseljenim osobama iz Ukrajine i ukrajinskom kulturnom i kreativnom sektoru.

⁽¹⁶⁾ Poštujući načelo supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. UEU-a.

⁽¹⁷⁾ Konvencija UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja, članak 9.

PRILOG I

Referentni dokumenti

- Povelja Europske unije o temeljnim pravima. (2000/C 364/01)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o akcijskom planu za europsku demokraciju. (COM/2020/790 final)
- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Zbornik ugovora Vijeća Europe 005, Vijeće Europe, 1950.
- Zaključci Vijeća o zaštiti i sigurnosti novinara i drugih medijskih djelatnika – SL C 245, 28.6.2022., str. 5.
- Rezolucija Vijeća o planu rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026. – SL C 466, 7.12.2022., str. 1.
- Deklaracija Konferencije ministara kulture Vijeća Europe „Stvaranje naše budućnosti: kreativnost i kulturna baština kao strateški resursi za raznolikost i demokratsku Europu”, 1. travnja 2022.
- Deklaracija europskih ministara kulture, audiovizualnih djelatnosti i medija sa sastanka u Angersu, uređeno 2022.
- Europska komisija, EU podupire Ukrajinu putem kulture, uređeno 2022.
- Zaključci Europskog vijeća od 15. prosinca 2022., EUCO 34/22
- Zaključci Europskog vijeća od 9. veljače 2023., EUCO 1/23
- Zaključci Europskog vijeća od 23. ožujka 2023., EUCO 4/23
- Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2022. o kulturnoj solidarnosti s Ukrajinom i zajedničkom mehanizmu za odgovor na hitne situacije za kulturni oporavak u Europi. (2022/2759(RSP))
- Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2022. o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose. (2022/2047(INI))
- *International Cities of Refuge Network* (Međunarodna mreža gradova utočišta), ICORN, *What is CORN* (Što je ICORN), uređeno 2023. Poveznica: <https://icorn.org/what-icorn> (pristupljeno 20. ožujka 2023.)
- OECD, *Policy Responses on the Impacts of the War in Ukraine* (Odgovori politika u vezi s posljedicama rata u Ukrajini), uređeno 2022.
- Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 – SL L 189, 28.5.2021., str. 34.
- Upravni odbor za kulturu, baštinu i krajolik (CDCPP), Jaroslav Anđel, Giuliana De Francesco, Kata Krasznahorkai, Mary Ann DeVlieg, Sara Whyatt, uz podršku Levana Kharatishvilija, Manifest o slobodi izražavanja umjetnosti i kulture u digitalnom dobu, uređen 2020.
- Upravni odbor za kulturu, baštinu i krajolik (CDCPP), *Free to Create: Artistic Freedom in Europe – Council of Europe Report on The Freedom of Artistic Expression* (Sloboda stvaranja: umjetnička sloboda u Europi – Izvješće Vijeća Europe o slobodi umjetničkog izražavanja), uređeno 2023.
- UNESCO, Konvencija iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja, uređeno 2015.
- UNHCR, Stanje u pogledu izbjeglica iz Ukrajine, podaci ažurirani u prosincu 2022.
- Opća skupština Ujedinjenih naroda, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, A/RES/2200, 1966.
- Opća skupština Ujedinjenih naroda, Opća deklaracija o ljudskim pravima (UDHR). Rezolucija Opće skupštine 217 A(III), 1948.

PRILOG II

Definicije

Za potrebe ovih zaključaka Vijeća primjenjuju se definicije u nastavku.

Umjetnik: definiciju „umjetnika” treba široko tumačiti, a obuhvaća sve djelatnike u kulturnim i kreativnim sektorima kako su definirani u članku 2. Uredbe (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013.

Sigurno utočište: „sigurno utočište” definira se kao mogućnost da umjetnici koji su ugroženi u svojim matičnim zemljama pronađu zaštitu i da, ako to žele, tijekom ograničenog razdoblja na drugoj lokaciji ostanu umjetnički aktivni.

Ugroženi umjetnici: umjetnici kojima prijete oružani sukob, progon ili represija.

Rezidencija u slučaju nužde: mjesto za privremeno premještanje ugroženih umjetnika, na kojem su im osigurani smještaj i prilike za nastavak rada na sigurnom. Rezidencija u slučaju nužde može biti dio već postojećih programa umjetničkih rezidencija ili se mogu osnovati nove posebne rezidencije za umjetnike za pružanje potpore raseljenim umjetnicima koji bježe od oružanih sukoba.

Gradovi utočišta: prema Međunarodnoj mreži gradova utočišta (ICORN), „gradovi utočišta” gradovi su ili regije koji nude sklonište za ugrožene pisce i umjetnike, potiču slobodu izražavanja, brane demokratske vrijednosti i promiču međunarodnu solidarnost. Gradovi članovi ICORN-a nude dugoročno, no privremeno sklonište osobama koje su ugrožene zbog svojeg kreativnog stvaralaštva ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Međunarodna mreža gradova utočišta.

Zaključci Vijeća o daljnjim koracima za ostvarenje automatskog uzajamnog priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju

(2023/C 185/10)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

Ponovno POTVRĐUJE svoju snažnu političku predanost ostvarenju europskog prostora obrazovanja do 2025. i PODSJEĆA na političku pozadinu navedenu u Prilogu.

ISTIČE DA:

1. Konvencijom o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u području Europe iz 1997. (Lisabonska konvencija o priznavanju) i tekstovima koji iz nje proizlaze, a koje su izradili Vijeće Europe i UNESCO, osiguran je pravni okvir za priznavanje kvalifikacija visokog obrazovanja te srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju. U području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) države članice obvezale su se na Kopenhaški proces za pojačanu suradnju kojom se promiču uzajamno povjerenje, transparentnost i priznavanje kvalifikacija i kompetencija.

2. Na temelju tog pravnog okvira Preporukom Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu ⁽¹⁾ postavljaju se ambiciozni i jasno utvrđeni ciljevi koje države članice moraju ostvariti do 2025. Konkretno, Vijeće je državama članicama preporučilo sljedeće:

- da uspostave potrebne korake za postizanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu na razini visokog obrazovanja;
- da ostvare znatan napredak prema automatskom uzajamnom priznavanju kvalifikacija srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja koje omogućuju pristup visokom obrazovanju i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju.

3. Definicije „automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija” i „ishoda razdoblja učenja u inozemstvu” i na razini visokog obrazovanja i na razini srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja navedene su u Prilogu Preporuci iz 2018. i u potpunosti su primjenjive na aktualne zaključke Vijeća.

PREPOZNAJE DA:

1. Nije moguće ostvariti istinski europski prostor obrazovanja bez uvažavanja činjenice da je automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu jedan od temeljnih elemenata za poticanje mobilnosti u svrhu učenja. Ako priznavanje nije automatsko, ono može dovesti do administrativnog opterećenja za ustanove, pružatelje obrazovanja i osposobljavanja te učenike i studente, što utječe na jednak pristup pravičnom i kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju tijekom cijelog života te otežava mobilnost i stjecanje transverzalnih vještina i kompetencija potrebnih za osobni, građanski i profesionalni razvoj, kao i za veću zapošljivost. Kako bi Europska unija zadržala i poboljšala svoju konkurentsku prednost, neophodno je u potpunosti iskoristiti potencijal europskog prostora obrazovanja kako bi učenici i studenti mogli maksimalno iskoristiti sve mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja diljem EU-a.

⁽¹⁾ SL C 444, 10.12.2018., str. 1.

2. Mjere za poticanje transparentnosti, a time i jačanje povjerenja, ključne su za promicanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu u visokom obrazovanju i srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju (uključujući opće obrazovanje i SOO). Uspješna provedba automatskog uzajamnog priznavanja ovisi o ubrzavanju i održavanju napretka prema većoj transparentnosti i povjerenju postignutog u okviru europskog prostora obrazovanja i Europskog prostora visokog obrazovanja.

3. Države članice i Europska komisija uspješno surađuju kako bi osigurale niz instrumenata, a u okviru Bolonjskog procesa poduzeti su važni koraci da bi se državama članicama pružio paket alata s pomoću kojih se automatsko uzajamno priznavanje može praktično ostvariti u visokom obrazovanju. Ti alati uključuju, među ostalim, Standarde i smjernice za osiguravanje kvalitete u Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG), dopunsku ispravu o studiju, Europski registar za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (EQAR), sustav visokog obrazovanja s trirazinskim okvirom i Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS).

4. Važni koraci poduzeti su i u području SOO-a, među ostalim u okviru Kopenhaškog procesa i posebno u okviru Europskog referentnog okvira za osiguravanje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET).

5. Mreža nacionalnih informacijskih centara za akademsko priznavanje (NARIC) ključna je za provedbu automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija u Europi, osobito u visokom obrazovanju, jer su oni važan izvor znanja, informacija i dobre prakse za sve aktere koji se bave automatskim uzajamnim priznavanjem.

6. Bilateralni, multilateralni i regionalni sporazumi o automatskom uzajamnom priznavanju u EU-u mogu potaknuti povjerenje i transparentnost, poduprijeti automatsko uzajamno priznavanje i pružiti inspiraciju za širu europsku suradnju s ciljem provedbe Preporuke iz 2018.

POZDRAVLJA izvješće Komisije Vijeću o provedbi Preporuke Vijeća o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu od 23. veljače 2023 ^(?). i osobito NAPOMINJE sljedeće:

1. Iako automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija ne znači automatski nastavak obrazovanja, i dalje postoje izazovi koji se odnose na razliku između udovoljavanja uvjeta za podnošenje zahtjeva za nastavak obrazovanja (tj. priznavanja) i upisa u određeni kolegij ili program. U izvješću Komisije nadalje se navodi da na razini ustanova može postojati nekoliko razloga za te izazove, uključujući činjenicu da se koncept automatskog uzajamnog priznavanja često pogrešno tumači i da se postupci priznavanja i upisa često kombiniraju, što ponekad dovodi do nedosljednosti u donošenju odluka. Ako ne postoje dosljedni pristupi automatskom uzajamnom priznavanju, to može rezultirati različitim i složenim postupcima koji mogu ugroziti neometano, pravedno i transparentno automatsko priznavanje kvalifikacija.

2. Smjernice nacionalnih tijela i sustavno pružanje osposobljavanja i informacija još uvijek nisu široko rasprostranjeni, djelomično zbog ograničenih nacionalnih resursa namijenjenih podupiranju provedbe automatskog uzajamnog priznavanja i centara NARIC. Nadalje, u izvješću Komisije navodi se da sustavno praćenje praksi priznavanja u obrazovanju i osposobljavanju nije dovoljno razvijeno.

^(?) COM(2023) 91 final.

3. Automatsko uzajamno priznavanje i dalje je naprednije u visokom obrazovanju nego na razini srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući SOO, uglavnom zahvaljujući alatima Bolonjskog procesa. Međutim, ti se alati nejednako primjenjuju, primjerice u slučaju upotrebe informacija koje pružaju agencije za osiguravanje kvalitete registrirane u EQAR-u i upotrebe dopunske isprave o studiju, među ostalim putem platforme Europass.

4. I dalje postoje poteškoće u postizanju automatskog uzajamnog priznavanja nakon razdoblja učenja u inozemstvu za studente, djelomično zbog nedostatka informacija i ograničene upotrebe Vodiča za korisnike ECTS-a iz 2015. Administrativne prepreke i različita percepcija kvalitete na razini visokih učilišta stvaraju dodatne komplikacije. Dok su se u okviru programa Erasmus+ visoka učilišta obvezala da će u potpunosti i automatski priznavati bodove stečene tijekom razdoblja mobilnosti, priznavanje je još uvijek daleko od pravila.

5. I dalje postoje izazovi u pogledu priznavanja kvalifikacija srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući SOO, kojima se omogućuje pristup visokom obrazovanju u državi članici u kojoj je kvalifikacija izdana, za pristup visokom obrazovanju u drugoj državi članici. Za to postoji nekoliko razloga, među ostalim raznolikost praksi i uključenih aktera te ograničenu upotrebu dostupnih alata.

6. Isto tako, automatsko uzajamno priznavanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu za učenike u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, uključujući SOO, i dalje je nedovoljno razvijeno. Raznolikost sustava obrazovanja i osposobljavanja u EU-u je prednost, ali može predstavljati izazov u tom kontekstu. Priznavanje ishoda razdoblja učenja u inozemstvu složeno je pitanje zbog, primjerice, te raznolikosti, razlika u postupcima priznavanja i nedostatka zajedničkih okvira na odgovarajućoj razini u državama članicama.

SLAŽE SE DA:

1. Iako je postignut napredak, nedostatak automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu i dalje otežava mobilnost u svrhu učenja u EU-u.

2. Poticaj za postavljanje čvrstih temelja za automatsko uzajamno priznavanje u EU-u koje se zasniva na povjerenju i dalje je snažan. Automatsko uzajamno priznavanje povećava privlačnost europske mobilnosti u svrhu učenja, jača ustanove za obrazovanje i osposobljavanje te promiče njihovu internacionalizaciju. To dovodi i do boljeg obrazovanja i osposobljavanja, stjecanja transverzalnih vještina i kompetencija te boljih mogućnosti na tržištu rada. Razdoblja učenja u inozemstvu mogu biti pozitivna iskustva koja mladima mijenjaju život i mogu dovesti do daljnje mobilnosti kasnije u životu. Mogu doprinijeti razvoju ključnih kompetencija kao što su višejezičnost te građanska i kulturna svijest.

3. Nužno je da svi relevantni akteri ulože veće napore kako bi se ostvarila provedba Preporuke iz 2018. i do 2025. poduzeli svi potrebni koraci. Najvažnije, automatsko uzajamno priznavanje ovisi o suradnji država članica na poticanju uzajamnog povjerenja i transparentnosti.

4. Izgradnja i održavanje uzajamnog povjerenja i transparentnosti za promicanje automatskog uzajamnog priznavanja potrebna je kako bi temelji europskog prostora obrazovanja i EU kao globalni akter u obrazovanju i osposobljavanju bili spremni za budućnost. Inicijative europskog prostora obrazovanja, kao što je inicijativa Europska sveučilišta, mogu biti važni pokretači automatskog uzajamnog priznavanja i zahtijevaju holističku perspektivu.

5. Povjerenje i transparentnost među sustavima obrazovanja i osposobljavanja ključne su sastavnice za osiguravanje automatskog uzajamnog priznavanja. Stoga je potrebno pojačati napore za izgradnju kulture povjerenja i transparentnosti u vezi s automatskim uzajamnim priznavanjem na svim razinama donošenja odluka, uz dužno poštovanje supsidijarnosti. Osiguravanje kvalitete ima ključnu ulogu u ubrzavanju izgradnje povjerenja isticanjem metoda i poboljšanjem transparentnosti. Stoga je nastavak važnog rada koji je već ostvaren u kontekstu Bolonjskog procesa i EU-a, uključujući Kopenhaški proces, ključan za postupke priznavanja utemeljene na povjerenju. U cilju transparentnosti, jasni razlozi za negativne odluke o priznavanju te mogućnost žalbe na takve odluke u sustavima država članica mogu se pokazati važnima za pojedince i za jačanje povjerenja u sustav priznavanja.

6. Alati i inicijative EU-a imaju ključnu ulogu u razvoju veće transparentnosti i automatizaciji postupaka priznavanja općenito. To uključuje program Erasmus+ i Europski kvalifikacijski okvir (EQF), koji doprinosi poboljšanju transparentnosti, usporedivosti i prenosivosti kvalifikacija. U tom pogledu važno je ažurirati nacionalne kvalifikacijske okvire s obzirom na EQF.

7. Važno je usredotočiti se na procese digitalizacije i upotrebu digitalnih alata ^(³) koji omogućuju lakšu provjeru vjerodostojnosti kvalifikacija, a istodobno pomažu u učinkovitom sprečavanju prijevara, kao i na alate razvijene u okviru programa Erasmus+. Zajedno s dopunskim ispravama o studiju i bazom podataka Q-Entry, ti alati mogu dodati vrijednost smanjenjem troškova i administrativnog opterećenja.

8. Osim potpunog iskorištavanja dostupnih alata, ključno je poticati, održavati i dalje razvijati povjerenje među osobljem uključenim u proces donošenja odluka te im pružiti odgovarajuće osposobljavanje kako bi raspolagali potrebnim znanjem i razumijevanjem relevantnih alata i okvira za priznavanje i vještinama za njihovu odgovarajuću upotrebu. S obzirom na to da se odluke često donose na razini ustanove ili lokalnoj razini, razvoj odnosa između učitelja i nastavnika, voditelja osposobljavanja, učenika i studenata, čelnika obrazovnih ustanova i administrativnog osoblja može imati ključnu ulogu u tome da automatsko uzajamno priznavanje postane praktična mogućnost. Omogućavanje pojedinačnog sudjelovanja u projektima transnacionalne suradnje i mobilnosti dionika, primjerice učitelja i nastavnika, voditelja osposobljavanja i čelnika obrazovnih ustanova, može imati pozitivnu ulogu u promicanju automatskog uzajamnog priznavanja.

9. Autonomija visokih učilišta, kao i pružatelja srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, ovisno o nacionalnom kontekstu, ključna je za stvaranje uspješnog europskog prostora obrazovanja. Istodobno, dosljednim nacionalnim pristupima automatskom uzajamnom priznavanju u skladu s Preporukom iz 2018. i praćenjem priznavanja na nacionalnoj razini smanjila bi se složenost i nepotrebne razlike u pristupima. Tako bi se mogla poboljšati predvidljivost uz istodobno smanjenje administrativnog i financijskog opterećenja za nadležna tijela te učenike i studente. Sudjelovanje svih relevantnih aktera, kao što su visoka učilišta, centri NARIC, agencije za osiguravanje kvalitete i nacionalne koordinacijske točke za EQF, može imati ključnu ulogu u tim nastojanjima, među ostalim u osposobljavanju, pružanju informacija, praćenju i razvoju nacionalnih smjernica. U tom kontekstu uzajamno učenje može imati važnu ulogu u širenju dobrih praksi, kako u visokom obrazovanju tako i u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, kako bi se doprinijelo dosljednijim nacionalnim pristupima u svim državama članicama.

10. Rad na provedbi Preporuke može potaknuti i olakšati napredak u priznavanju kvalifikacija stečenih izvan EU-a, u skladu s nacionalnim okolnostima. U skladu s alatima i okvirom Bolonjskog procesa i EU-a, trebalo bi u potpunosti iskoristiti UNESCO-ovu Globalnu konvenciju o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju jer se njome olakšava međunarodna mobilnost studenata, razvoj pitanja priznavanja dovodi u globalni kontekst i tako otvara potencijal za internacionalizaciju europskog visokog obrazovanja.

⁽³⁾ Kao što su europske digitalne vjerodajnice za učenje, europska infrastruktura za usluge lanaca blokova, obrazac dokumenta o mobilnosti Europass i Europass prilog svjedodžbi (kao dio platforme Europass), kao i nacionalni registri kvalifikacija koji se nalaze na platformi Europass te baza podataka o rezultatima vanjskog osiguravanja kvalitete (DEQAR).

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, uz dužno poštovanje institucionalne autonomije i akademske slobode te u skladu s nacionalnim okolnostima i zakonodavstvom, da:

1. konsolidiraju i pojačaju svoje napore za postizanje automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i razdoblja učenja u inozemstvu u svojim sustavima obrazovanja i osposobljavanja, u skladu s Preporukom Vijeća iz 2018.;
2. uspostave način razmišljanja u okviru kojeg se kvalifikacija koja omogućuje pristup određenoj razini visokog obrazovanja u državi članici u kojoj je dodijeljena automatski priznaje za stjecanje prava na pristup visokom obrazovanju na istoj razini u drugoj državi članici, ne dovodeći u pitanje pravo visokog učilišta da odredi posebne kriterije za upis u određene programe, kako bi se građanima omogućila mobilnost diljem EU-a;
3. podupiru visoka učilišta u primjeni automatskog uzajamnog priznavanja kako je određeno u Preporuci Vijeća iz 2018., među ostalim pružanjem jasnih smjernica i relevantnog osposobljavanja. Ako su visoka učilišta odgovorna za automatsko uzajamno priznavanje, da ih podupiru u olakšavanju primjene dosljednih nacionalnih pristupa;
4. osiguraju da vanjsko osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju provode neovisne agencije za osiguravanje kvalitete koje su registrirane pri EQAR-u i koje djeluju u skladu s Europskim standardima i smjericama kako bi se promicala transparentnost i tako poticalo uzajamno povjerenje u automatsko uzajamno priznavanje;
5. usredotoče se u kontekstu srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući SOO, na ishode učenja te da nastave razvijati postojeće instrumente za osiguravanje kvalitete u skladu s EQAVET-om kako bi se omogućilo automatsko uzajamno priznavanje kvalifikacija i ishoda razdoblja učenja u inozemstvu;
6. potiču sinergiju unutar Europskog prostora visokog obrazovanja i europskog prostora obrazovanja kako bi se osiguralo njihovo uzajamno jačanje radi promicanja transparentnih i učinkovitih okružja za postupke automatskog uzajamnog priznavanja;
7. u tom kontekstu osiguraju da se u potpunosti iskoriste alati dostupni u okviru Bolonjskog procesa i EU-a, prema potrebi, kako bi se olakšalo automatsko uzajamno priznavanje u visokom obrazovanju. U području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, da olakšaju automatsko uzajamno priznavanje u okviru područja primjene Preporuke iz 2018. upotrebom instrumenata Kopenhaškog procesa, prema potrebi. Ti alati među ostalim uključuju sustav ECTS, Europske standarde i smjernice, bazu podataka DEQAR, EQF, bazu podataka Q-Entry, europske digitalne vjerodajnice za učenje, europski model učenja, Europass, dopunsku ispravu o studiju, Povelju Erasmus za visoko obrazovanje, dopunsku ispravu o mobilnosti Europass, Europass prilog svjedodžbi i inicijativu za uvođenje europske studentske iskaznice, kao i druge alate razvijene uz potporu programa Erasmus+ i one koji proizlaze iz Bolonjskog procesa;
8. surađuju na razini EU-a radi razmjene najboljih praksi i podupiranja uzajamnog učenja i razmjene informacija u cilju izgradnje povjerenja i transparentnosti među sustavima obrazovanja i osposobljavanja te jačanja automatskog uzajamnog priznavanja u visokom obrazovanju, među ostalim putem saveza europskih sveučilišta, kao i u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, među ostalim putem centara strukovne izvrsnosti;
9. podupiru promicanje i širenje relevantnih informacija o postupcima automatskog uzajamnog priznavanja svim relevantnim akterima i dionicima, npr. učenicima i studentima, visokim učilištima, pružateljima srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući pružatelje SOO-a, centre NARIC i agencije za osiguravanje kvalitete. Time će se građanima i učenicima omogućiti da razumiju mogućnosti koje im automatsko uzajamno priznavanje pruža za studiranje u inozemstvu te da podrže dosljedan pristup nadležnih tijela za priznavanje;
10. u tom kontekstu razmotre priznavanje prethodnog učenja i propusnosti između sektora obrazovanja i osposobljavanja, posebno promicanje prijelaza unutar i između SOO-a i visokog obrazovanja, ako je primjenjivo i uzimajući u obzir razine obrazovanja, kako bi se izbjegle slijepe ulice i olakšalo potpuno iskorištavanje prilika za mobilnost;

11. dodatno podupiru centre NARIC i razmotre odgovarajuće načine za bolje praćenje i vrednovanje sustavâ za priznavanje, koristeći se, prema potrebi, stručnim znanjem dostupnim u okviru centara NARIC i drugih nadležnih tijela i ustanova kako bi se utvrdilo je li potrebno daljnje djelovanje;

12. potiču suradnju između donositelja odluka o priznavanju i centara NARIC kako bi se izbjegle nedosljednosti i kako bi automatsko uzajamno priznavanje postalo djelotvornije i učinkovitije u pogledu resursa te kako bi se pravilno primjenjivali uvedeni alati i instrumenti. U tu svrhu korisni mogu biti samovrednovanje i istorazinsko vrednovanje centara NARIC u skladu s dobrovoljnim sustavom za osiguravanje kvalitete mreža ENIC-NARIC;

13. sudjeluju u uzajamno korisnoj i širokoj prekograničnoj suradnji utemeljenoj na povjerenju kako bi se poboljšale i poduprle prilike za mobilnost, posebno dugoročna razdoblja učenja u inozemstvu u okviru srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se olakšala razmjena među osobljem, ustanovama, tijelima vlasti i drugim relevantnim akterima. U tom kontekstu trebalo bi bolje iskoristiti program Erasmus+ i druge relevantne fondove i programe EU-a za poboljšanu suradnju i razmjenu.

POZIVA KOMISIJU da, uzimajući u obzir supsidijarnost i nacionalne okolnosti, uključujući institucionalnu autonomiju, čini sljedeće:

1. podupire države članice i surađuje s njima, među ostalim u kontekstu Bolonjskog procesa i Kopenhaškog procesa, promicanjem suradnje i uzajamnog učenja o najboljim načinima za provedbu automatskog uzajamnog priznavanja u visokom obrazovanju i srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, uključujući SOO, posebno u onim područjima u kojima i dalje postoje izazovi, uključujući ciljanu potporu akterima i dionicima kada je to relevantno;

2. razmotri, u bliskoj suradnji s državama članicama, načine za povećanje potpore državama članicama kako bi se ostvario napredak u provedbi automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija i razdoblja učenja u inozemstvu u okviru visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja. Trebalo bi se usmjeriti na promicanje najboljih praksi i olakšavanje pružanja osposobljavanja i uzajamne potpore državama članicama i pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, uključujući, prema potrebi, učitelje i nastavnike te voditelje osposobljavanja. Takva bi se potpora trebala temeljiti na stručnom znanju dostupnom u okviru mreže centara NARIC i uključivati agencije za osiguravanje kvalitete te, prema potrebi, druga nadležna tijela i ustanove. U tom kontekstu da istraži kako se stručno znanje dostupno u okviru centara NARIC može iskoristiti za daljnje automatsko uzajamno priznavanje u srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, općem obrazovanju i SOO-u, prema potrebi;

3. nastavi podupirati države članice, među ostalim centre NARIC, putem programa Erasmus+, Instrumenta za tehničku potporu i drugih EU-ovih programa i instrumenata financiranja u cilju unapređenja rada na automatskom uzajamnom priznavanju. Nadalje, da podupire države članice u upotrebi postojećih alata za daljnji razvoj automatskog uzajamnog priznavanja u visokom obrazovanju te srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju, kao i u razvoju zajedničkih kanala za informiranje i razmjenu najboljih praksi;

4. nastavi podupirati postupak istorazinskog vrednovanja EQAVET-a na razini sustava SOO-a s ciljem jačanja povjerenja i transparentnosti, a time i poticanja automatskog uzajamnog priznavanja među državama članicama.

5. primijeni holistički pristup pružanju podrške državama članicama u postizanju automatskog uzajamnog priznavanja u visokom obrazovanju i srednjoškolskom obrazovanju i osposobljavanju razmatranjem načina na koji buduće strateške inicijative europskog prostora obrazovanja koje će se predložiti do 2025., u skladu s postojećim alatima, strukturama i okvirima, mogu doprinijeti postizanju ciljeva utvrđenih u Preporuci od 26. studenoga 2018., a posebno kako se te inicijative mogu iskoristiti za promicanje povjerenja i transparentnosti.

PRILOG

Politička pozadina

1. Rezolucija Vijeća od 19. prosinca 2002. o promicanju pojačane europske suradnje u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, SL C 13, 18.1.2003., str. 2.
  2. Zaključci Europskog vijeća od 14. prosinca 2017. (EUCO 19/1/17 REV 1).
  3. Preporuka Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu, SL C 444, 10.12.2018., str. 1.
  4. Rezolucija Vijeća o daljnjem razvoju europskog prostora obrazovanja u cilju podupiranja sustavâ obrazovanja i osposobljavanja okrenutih budućnosti, SL C 389, 18.11.2019., str. 1.
  5. Preporuka Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (SOO) za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost, SL C 417, 2.12.2020., str. 1.
  6. Rezolucija Vijeća o strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire (2021.–2030.), SL C 66, 26.2.2021., str. 1.
  7. Preporuka Vijeća od 5. travnja 2022. o jačanju veza radi djelotvorne europske suradnje u području visokog obrazovanja, SL C 160, 13.4.2022., str. 1.
  8. Zaključci Vijeća o europskoj strategiji za osnaživanje visokih učilišta za budućnost Europe, SL C 167, 21.4.2022., str. 9.
-

Obavijest namijenjena osobama i subjektima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene Odlukom Vijeća 2013/255/ZVSP i Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji

(2023/C 185/11)

O sljedećim informacijama obavješćuju se osobe i subjekti uvršteni na popis u Prilogu I. Odluci Vijeća 2013/255/ZVSP ⁽¹⁾, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/1035 ⁽²⁾, i u Prilogu II. Uredbi Vijeća (EU) br. 36/2012 ⁽³⁾, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/1027 ⁽⁴⁾, o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji.

Vijeće Europske unije, nakon što je preispitalo popis osoba i subjekata uvrštenih u navedenim prilogima, odlučilo je da bi se mjere ograničavanja predviđene Odlukom 2013/255/ZVSP i Uredbom (EU) br. 36/2012 trebale nastaviti primjenjivati na te osobe i subjekte.

Dotične osobe i subjekti upućuju se na mogućnost podnošenja zahtjeva nadležnim tijelima relevantne države članice ili država članica, kako je navedeno na internetskim stranicama iz Priloga III. Uredbi (EU) br. 36/2012, kako bi pribavile odobrenje za upotrebu zamrznutih sredstava za osnovne potrebe ili posebna plaćanja (usp. članak 16. Uredbe).

Dotične osobe i subjekti mogu do 16. veljače 2024. Vijeću podnijeti zahtjev, zajedno s popratnom dokumentacijom, za ponovno razmatranje odluke o njihovom uvrštenju na navedeni popis, na sljedeću adresu:

Vijeće Europske unije
Glavno tajništvo
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-pošta: sanctions@consilium.europa.eu

Sve zaprimljene primjedbe uzet će se u obzir u svrhu sljedećeg preispitivanja popisa uvrštenih osoba i subjekata koje provodi Vijeće, u skladu s člankom 34. Odluke 2013/255/ZVSP i člankom 32. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 36/2012.

⁽¹⁾ SL L 147, 1.6.2013., str. 14.

⁽²⁾ SL L 139, 26.5.2023., str. 49.

⁽³⁾ SL L 16, 19.1.2012., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 139, 26.5.2023., str. 1.

Obavijest namijenjena ispitanicima na koje se primjenjuju mjere ograničavanja predviđene Odlukom Vijeća 2013/255/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/1035, i Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/1027, o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji

(2023/C 185/12)

Ispitanicima se, u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, skreće pozornost na sljedeće informacije.

Pravnu osnovu za taj postupak obrade čine Odluka Vijeća 2013/255/ZVSP ⁽²⁾, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća (ZVSP) 2023/1035 ⁽³⁾, i Uredba Vijeća (EU) br. 36/2012 ⁽⁴⁾, kako je provedena Provedbenom uredbom Vijeća (EU) 2023/1027 ⁽⁵⁾.

Voditelj tog postupka obrade jest Vijeće Europske unije koje zastupa glavni direktor Glavne uprave za vanjske odnose (RELEX) Glavnog tajništva Vijeća, a služba zadužena za postupak obrade jest RELEX.1, s kojom se može stupiti u kontakt na adresi:

Glavno tajništvo Vijeća Europske unije
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-pošta: sanctions@consilium.europa.eu

Službeniku za zaštitu podataka Vijeća možete se obratiti na adresu:

Službenik za zaštitu podataka

data.protection@consilium.europa.eu

Svrha postupka obrade jest uspostava i ažuriranje popisa osoba na koje se primjenjuju mjere ograničavanja u skladu s Odlukom 2013/255/ZVSP, kako je izmijenjena Odlukom (ZVSP) 2023/1035, i Uredbom (EU) br. 36/2012, kako je provedena Provedbenom uredbom (EU) 2023/1027.

Ispitanici su fizičke osobe koje ispunjavaju kriterije za uvrštenje na popis navedene u Odluci 2013/255/ZVSP i Uredbi (EU) br. 36/2012.

Prikupljeni osobni podaci obuhvaćaju podatke potrebne za ispravno utvrđivanje identiteta dotične osobe, obrazloženje i druge podatke povezane s razlozima za uvrštenje na popis.

Pravnu osnovu za obradu osobnih podataka čine odluke Vijeća donesene na temelju članka 29. UEU-a i uredbe Vijeća donesene na temelju članka 215. UFEU-a kojima se fizičke osobe (ispitanici) uvrštavaju na popis i kojima se nalažu zamrzavanje imovine i ograničenja putovanja.

Obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (a) i za poštovanje pravnih obveza utvrđenih u prethodno navedenim pravnim aktima kojima voditelj obrade podliježe u skladu s člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/1725.

Obrada je nužna zbog znatnog javnog interesa u skladu s člankom 10. stavkom 2. točkom (g) Uredbe (EU) 2018/1725.

⁽¹⁾ SL L 295, 21.11.2018., str. 39.

⁽²⁾ SL L 147, 1.6.2013., str. 14.

⁽³⁾ SL L 139, 26.5.2023., str. 49.

⁽⁴⁾ SL L 16, 19.1.2012., str. 1.

⁽⁵⁾ SL L 139, 26.5.2023., str. 1.

Vijeće može dobiti osobne podatke ispitanika od država članica i/ili Europske službe za vanjsko djelovanje. Primatelji su osobnih podataka države članice, Europska komisija i Europska služba za vanjsko djelovanje.

Svi osobni podaci koje Vijeće obrađuje u kontekstu samostalnih mjera ograničavanja EU-a ostat će pohranjeni pet godina od trenutka brisanja ispitanika s popisa osoba na koje se primjenjuje zamrzavanje imovine ili od trenutka isteka valjanosti mjere ili, ako je pokrenut sudski postupak pred Sudom, do donošenja konačne presude. Osobne podatke sadržane u dokumentima koje je registriralo Vijeće čuva za potrebe arhiviranja u javnom interesu, u smislu članka 4. stavka 1. točke (e) Uredbe (EU) 2018/1725.

Vijeće će možda morati razmijeniti osobne podatke o ispitaniku s trećom zemljom ili međunarodnom organizacijom u kontekstu prijenosa UN-ovih uvrštenja na popis od strane Vijeća ili u kontekstu međunarodne suradnje u vezi s politikom mjera ograničavanja EU-a.

Ako ne postoji odluka o primjerenosti ili odgovarajuće zaštitne mjere, prijenos osobnih podataka trećoj zemlji ili međunarodnoj organizaciji temelji se na jednom ili više uvjeta u nastavku, na temelju članka 50. Uredbe (EU) 2018/1725:

- prijenos je nužan iz važnih razloga od javnog interesa;
- prijenos je nužan za postavljanje, ostvarivanje ili obranu pravnih zahtjeva.

U obradu osobnih podataka ispitanika nije uključeno automatizirano donošenje odluka.

Ispitanici imaju pravo na informacije i pravo pristupa svojim osobnim podacima. Također imaju pravo na ispravak i dopunu svojih podataka. U određenim okolnostima mogu imati pravo na brisanje svojih osobnih podataka ili pravo prigovora na obradu svojih osobnih podataka, ili zatražiti njezino ograničenje.

Ispitanici mogu ostvariti ta prava slanjem e-poruke voditelju obrade, uz dodavanje službenika za zaštitu podataka u kopiju, kako je prethodno navedeno.

Uz svoj zahtjev ispitanici moraju dostaviti presliku identifikacijske isprave kako bi potvrdili svoj identitet (osobna iskaznica ili putovnica). Ta isprava treba sadržavati identifikacijski broj, državu izdavanja, razdoblje valjanosti, ime, adresu i datum rođenja. Svi drugi podaci koje sadržava preslika identifikacijske isprave, poput fotografije ili osobnih obilježja, mogu se zacrniti.

Ispitanici imaju pravo podnijeti pritužbu Europskom nadzorniku za zaštitu podataka u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 (edps@edps.europa.eu).

Prije toga preporučuje se da ispitanici pokušaju iskoristiti pravni lijek tako da se obrate voditelju obrade i/ili službeniku Vijeća za zaštitu podataka.

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

25. svibnja 2023.

(2023/C 185/13)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,0735	CAD	kanadski dolar	1,4599
JPY	japanski jen	149,63	HKD	hongkonški dolar	8,4092
DKK	danska kruna	7,4502	NZD	novozelandski dolar	1,7655
GBP	funta sterlinga	0,86793	SGD	singapurski dolar	1,4515
SEK	švedska kruna	11,5490	KRW	južnokorejski von	1 424,30
CHF	švicarski franak	0,9708	ZAR	južnoafrički rand	20,7466
ISK	islandska kruna	150,70	CNY	kineski renminbi-juan	7,5891
NOK	norveška kruna	11,7695	IDR	indonezijska rupija	16 040,83
BGN	bugarski lev	1,9558	MYR	malezijski ringit	4,9655
CZK	češka kruna	23,645	PHP	filipinski pezo	60,132
HUF	mađarska forinta	372,30	RUB	ruski rubalj	
PLN	poljski zlot	4,5110	THB	tajlandski baht	37,154
RON	rumunjski novi leu	4,9495	BRL	brazilski real	5,3320
TRY	turska lira	21,3944	MXN	meksički pezo	19,0797
AUD	australski dolar	1,6443	INR	indijska rupija	88,8055

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

Obavijest Komisije o važećim kamatnim stopama na iznose povrata državnih potpora i referentnim/diskontnim stopama koje se primjenjuju od 1. lipnja 2023.

(objavljeno u skladu s člankom 10. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. ⁽¹⁾)

(2023/C 185/14)

Osnovne stope izračunane u skladu s Komunikacijom Komisije o reviziji metode za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008., str. 6.). Ovisno o tome koja se referentna stopa primjenjuje potrebno je dodati i odgovarajuće marže kako je definirano u toj komunikaciji. Za diskontnu stopu to znači da se mora dodati marža od 100 baznih bodova. Uredbom Komisije (EZ) br. 271/2008 od 30. siječnja 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 794/2004 propisuje se da se, osim ako je u određenoj odluci predviđeno drukčije, i stopa povrata izračunava dodavanjem 100 baznih bodova na osnovnu stopu.

Izmijenjene stope označene su podebljanim slovima.

Prethodna tablica objavljena u SL C 141, 24.4.2023., str. 3.

Od	Do	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
1.6.2023	...	3,64	3,64	2,15	3,64	7,43	3,64	3,54	3,64	3,64	3,64	3,64	3,64	3,64	15,10	3,64	3,64	3,64	3,64	3,64	3,64	7,62	3,64	8,31	3,21	3,64	3,64	4,24	
1.5.2023	31.5.2023	3,06	3,06	1,80	3,06	7,43	3,06	3,54	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	3,21	3,06	3,06	4,24	
1.4.2023	30.4.2023	3,06	3,06	1,51	3,06	7,43	3,06	3,54	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	3,21	3,06	3,06	3,52	
1.3.2023	31.3.2023	3,06	3,06	1,10	3,06	7,43	3,06	2,92	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	15,10	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	3,06	7,62	3,06	8,31	2,96	3,06	3,06	3,52	
1.2.2023	28.2.2023	2,56	2,56	0,79	2,56	7,43	2,56	2,92	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	15,10	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	7,62	2,56	8,31	2,44	2,56	2,56	2,77	
1.1.2023	31.1.2023	2,56	2,56	0,36	2,56	7,43	2,56	2,92	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	15,10	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	7,62	2,56	8,31	2,44	2,56	2,56	2,77	

⁽¹⁾ SL L 140, 30.4.2004., str. 1.

V.

(Objave)

ADMINISTRATIVNI POSTUPCI

EUROPSKA KOMISIJA

OBAVIJEST U SKLADU S ČLANKOM 29. STAVKOM 2. PRAVILNIKA O OSOBLJU

Objava slobodnog radnog mjesta voditelja Predstavništva u Sofiji, u Bugarskoj Predstavništvo u Bugarskoj (razred AD 14) u Glavnoj upravi za komunikaciju (GU COMM)

COM/2023/10433

(2023/C 185/15)

Europska komisija objavila je oglas za slobodno radno mjesto (referentni broj COM/2023/10433) voditelja predstavništva u Sofiji – Predstavništvo u Bugarskoj (razred AD 14) u Glavnoj upravi za komunikaciju (GU COMM).

Tekst oglasa za slobodno radno mjesto na 24 jezika dostupan je na posebnoj internetskoj stranici Komisije, na kojoj možete i podnijeti svoju prijavu: <https://europa.eu/ltGQCxB>

DRUGI AKTI

EUROPSKA KOMISIJA

Objava obavijesti o odobrenju standardne izmjene specifikacije proizvoda za naziv u sektoru vina iz članka 17. stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33

(2023/C 185/16)

Ova obavijest objavljuje se u skladu s člankom 17. stavkom 5. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2019/33 ⁽¹⁾.

OBAVIJEST O ODOBRENJU STANDARDNE IZMJENE

„Coteaux de l'Aubance”**PDO-FR-A0149-AM03****Datum obavijesti: 27.2.2023.**

OPIS I RAZLOZI ODOBRENE IZMJENE

1. Službeni zemljopisni šifarnik

Općine zemljopisnog područja i područja u neposrednoj blizini ažurirane su u skladu sa službenim zemljopisnim šifarnikom.

To ne utječe na opseg razgraničenog zemljopisnog područja.

Mijenjaju se točke 6. i 9. jedinstvenog dokumenta.

2. Razmak između trsova

Najmanji razmak između trsova u istom redu smanjuje se s 1 na 0,90 m.

Tom se izmjenom nastoji povećati gustoća sadnje vinove loze a da se ne promijeni razmak između redova.

Dodaje se i posebna odredba za vinovu lozu na padinama nagiba većeg od 10 %, čiji najmanji razmak između trsova iznosi 0,80 m.

Tom se odredbom uzima u obzir posebnost vinove loze koja se sadi na strmim padinama, na kojima je potreban poseban raspored sadnje (usporedno s padinom, a ne okomito na nju).

Mijenja se točka 5. jedinstvenog dokumenta.

3. Rezidba

Pravila o rezidbi usklađena su na razini oznaka iz područja Anjou Saumur u regiji Val de Loire.

Tim se usklađivanjem nastoji poboljšati znanje gospodarskih subjekata i pojednostavniti nadzor. Tom se izmjenom vinogradarima omogućuje da se prilagode sve kasnijoj pojavi mraza.

Mijenja se točka 5. jedinstvenog dokumenta.

⁽¹⁾ SL L 9, 11.1.2019., str. 2.

4. Povezanost

Povezanost je izmijenjena tako da upućuje na 2021. umjesto na 2018.

Mijenja se točka 8. jedinstvenog dokumenta.

5. Prijelazne mjere

Brišu se prijelazne odredbe koje su istekle.

Ne mijenja se jedinstveni dokument.

6. Glavni elementi koje treba kontrolirati

Među glavne elemente koje treba kontrolirati dodani su ručna berba i naknadno prebiranje.

Ne mijenja se jedinstveni dokument.

7. Izmjene teksta

U tekst specifikacije proizvoda unesene su određene izmjene.

Te izmjene ne utječu na jedinstveni dokument.

8. Označivanje

Pravila o označivanju pojašnjena su i usklađena na razini oznaka iz područja Anjou Saumur u regiji Val de Loire. Riječ je samo o izmjeni teksta.

Mijenja se točka 9. jedinstvenog dokumenta.

9. Upućivanje na nadzorno tijelo

Tekst upućivanja na nadzorno tijelo revidiran je kako bi se uskladio s drugim specifikacijama proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla. Riječ je samo o izmjeni teksta.

Ta izmjena ne utječe na jedinstveni dokument.

JEDINSTVENI DOKUMENT**1. Naziv**

Coteaux de l'Aubance

2. Vrsta oznake zemljopisnog podrijetla

ZOI – zaštićena oznaka izvornosti

3. Kategorije proizvoda od vinove loze

1. Vino

4. Opis vina**KRATAK OPIS**

Mirna bijela vina s neprevrelim šećerima, proizvedena od grožđa koje se bere prezrelo (prirodnu koncentraciju postižu na trsu sa ili bez plemenite plijesni). Vina su skladna, razvijaju arome bijelog voća, agruma, cvjetnih mirisa i arome zrelosti, a ta se skladnost osjeća u ustima (bogata slatkoća, kiselost, struktura). Dozrijevanjem se ističe njihova delikatnost i složenost. Imaju minimalnu prirodnu volumnu alkoholnu jakost od 14 %, dok vina s oznakom „sélection de grains nobles” imaju najmanju prirodnu volumnu alkoholnu jakost od 19 %. Udio fermentabilnih šećera (glukoza i fruktoza) nakon fermentacije iznosi najmanje 34 g/l. Ukupni sadržaj hlapljivih kiselina, ukupni sadržaj kiselina i ukupni sadržaj sumpornog dioksida utvrđeni su propisima Unije. Vina s prirodnom volumnom alkoholnom jakosti do 18 % imaju nakon fermentacije minimalnu stvarnu volumnu alkoholnu jakost od 11 %.

Opća analitička svojstva	
Najveća ukupna alkoholna jakost (u % vol.)	
Najmanja stvarna alkoholna jakost (u % vol.)	
Najmanji sadržaj ukupne kiselosti	
Najveći sadržaj hlapljivih kiselina (u miliekvivalentima po litri)	25
Najveći ukupni sadržaj sumporova dioksida (u miligramima po litri)	

5. Postupci proizvodnje vina

5.1. Posebni enološki postupci

Obogaćivanje se odobrava u skladu s pravilima utvrđenima u specifikaciji.

Zabranjena je upotreba komadića drva.

Vinova loza uzgaja se u skladu s uvjetima utvrđenima u specifikaciji.

Uz te odredbe, u pogledu enoloških postupaka potrebno je poštovati obveze koje su određene na razini općine te u Zakoniku o poljoprivredi i morskome ribarstvu.

1. Gustoća sadnje

Postupak uzgoja

Najmanja gustoća sadnje vinove loze iznosi 4 000 trsova po hektaru. Razmak između redova ne smije biti veći od 2,50 metra, a razmak između trsova u istom redu ne smije biti manji od 0,90 metara.

Upotreba kontrolirane oznake izvornosti dopuštena je za berbe na vinogradarskim česticama čiji razmak između trsova u istom redu, na padinama nagiba većeg od 10 %, iznosi manje od 0,90 m, ali jednako ili više od 0,80 m.

Upotreba kontrolirane oznake izvornosti dopuštena je za berbe na vinogradarskim česticama s gustoćom nasada od 3 300 do 4 000 trsova po hektaru ako su se poštovale odredbe o vezanju i visini lišća utvrđene u specifikaciji. Razmak između redova na tim česticama ne smije biti veći od 3 m, a razmak između trsova u istom redu ne smije biti manji od 1 m.

2. Rezidba i vezanje vinove loze

Postupak uzgoja

Vinova loza obrezuje se dugom, kratkom ili kombiniranom rezidbom, s najviše 12 pupova po trsu.

U fenološkoj fazi kad je na lozi od 11 do 12 listova (odvojeni pupoljci) broj rodničkih izbojaka u godini po trsu ne smije premašivati 12.

Visina brajde iznosi najmanje 0,6 veličine razmaka između redova mjereno od donje granice lišća utvrđene na visini od najmanje 0,40 m iznad tla do gornje granice lišća utvrđene na najmanje 0,20 m iznad najviše nosive žice.

Vinogradarske čestice čija je gustoća sadnje manja od 4 000 trsova po hektaru, ali veća od 3 300 trsova po hektaru udovoljavaju sljedećim pravilima vezanja: najmanja visina kolaca u sustavu brajdi iznad tla iznosi 1,90 m, vinova loza veže se s četiri razine žice, najmanja visina gornje žice iznosi 1,85 m iznad tla.

3. Navodnjavanje

Postupak uzgoja

Navodnjavanje je zabranjeno.

4. Berba

Postupak uzgoja

Vina se dobivaju od grožđa koje se bere prezrelo. Isto tako, vina koja smiju nositi oznaku „sélection de grains nobles” postižu koncentraciju na lozi zbog djelovanja plemenite plijesni.

Grožđe se bere ručno i kasnije prebire.

5.2. Najveći prinosi

40 hektolitara po hektaru

6. Razgraničeno zemljopisno područje

Svi postupci proizvodnje odvijaju se na zemljopisnom području koje obuhvaća sljedeće općine departmana Maine-et-Loire na temelju službenog zemljopisnog šifrnika iz 2021.: Brissac Loire Aubance (samo za područje delegiranih općina Brissac-Quincé, Saint-Saturnin-sur-Loire i Vauchrézien), Denée, Les Garennes sur Loire, Mozé-sur-Louet, Mûrs-Erigné, Saint-Melaine-sur-Aubance, Soulaines-sur-Aubance.

Karte zemljopisnog područja dostupne su na internetskim stranicama Nacionalnog instituta za podrijetlo i kvalitetu.

7. Sorte vinove loze

Chenin B

8. Opis povezanosti

(a) Opis prirodnih čimbenika koji doprinose povezanosti

Zemljopisno područje obilježeno je krajolikom koji se sastoji od brojnih blagih padina izloženih različitim stranama, visine između 50 i 90 m, a nalazi se jugozapadno od grada Angers. To je područje 2021. obuhvaćalo sedam općina te je na zapadu omeđeno ušćem rijeke Aubance u rijeku Loire, na istoku vapnenačkom zaravni na rubu Pariške kotline, na sjeveru tokom rijeke Loire te na jugu šumama Brissac i Beaulieu.

Aubance je mali pritok rijeke Loire, simbol tog zemljopisnog područja koji teče prema sjeveru od svojeg izvora do općine Brissac-Quincé, koja je poznata po dvorcu iz 16. stoljeća. Pritok zatim skreće prema sjeverozapadu do općine Mûrs-Erigné, a zatim teče usporedno s rijekom Loire sve do područja jugozapadno od grada Angers.

Tla nastala na škrljevačkoj i škrljevačko-pješčenjačkoj podlozi Armorikanskog masiva koji čini zaravan koja se blago spušta prema rijeci Loire, uglavnom su plitka uz dobre toplinske karakteristike te slabo zadržavaju vodu. Na zapadnom dijelu zemljopisnog područja ponegdje su prisutni dijelovi nastali iz kiselih eruptivnih formacija (riolit) ili temeljnih formacija (spilit) na kojima su nastala vrlo šljunčana tla. Općine na sjeveru zemljopisnog područja posebne su po tome što leže na formacijama lisnatog škrljevca, koje su se stoljećima vadile za izgradnju zidova, krovova i podova kuća, pa čak i za izradu dijelova namještaja kao što su sudoperi, stolovi i stepenice što potvrđuje posebnost ovog područja. Ti su elementi vrlo prisutni u krajoliku i pridonose identitetu vinograda.

Zemljopisno područje odlikuje se niskom razinom padalina jer ga od oceanske vlage štite uzvisine u okolici Choleta i Mauges a nastaje učinak toplog vjetera fena. Godišnja količina padalina na zemljopisnom području iznosi 585 mm, a u okolici Choleta gotovo 800 mm. Vrijednosti izmjerene u općini Brissac-Quincé najniže su od svih izmjerenih na meteorološkim postajama departmana Maine-et-Loire. Tijekom vegetativnog ciklusa količina padalina razlikuje se u odnosu na ostatak departmana za oko 100 mm. Srednje godišnje temperature uglavnom su visoke (približno 12 °C) i za 1 °C više u odnosu na cijeli departman Maine-et-Loire. Posebna mezoklima tog područja očituje se u južnjačkoj flori u kojoj su prisutni zeleni hrast i pinija.

(b) Opis ljudskih čimbenika koji pridonose povezanosti

Neke od karakterističnih značajki vinograda u kojem se proizvode vina s oznakom „Coteaux de l'Aubance” potječu još iz 16. stoljeća. Sam identitet vinogradarskog područja spominje se krajem 19. stoljeća nakon krize nastale pojavom filoksere koja je uništila više od tri četvrtine vinograda oko grada Angersa. Vinogradari iz regija susjednih regiji Layon tražili su nezahvaćene čestice udaljene od svojih vinograda i zasadili tradicionalnu sortu chenin B. Naziv „Coteaux de l'Aubance” po prvi puta se spominje 1922. u izjavi o berbi, a 1925. osnovan je sindikat vinogradara koji proizvode vina s oznakom „Coteaux de l'Aubance” pod nazivom Syndicat des viticulteurs des Coteaux de l'Aubance. Statutom tog sindikata utvrđena je njegova svrha: „upoznati cijeli svijet s uglednim vinima iz ovog podneblja koja su izvan njega nepoznata”.

Blizina grada Angers ima važnu ulogu u razvoju vinogradarstva jer se na području oko rijeke Aubance svi prodavači na malo opskrbljuju pićima iz susjednih općina, a posebno općina Mûrs-Erigné i Saint-Mélaine-sur-Aubance.

Iako se kroz povijest grožđe koje je brano zrelo upotrebljavalo za proizvodnju suhih i polusuhih vina, ubrzo su usvojene susjedne prakse regije Layon prema kojima se grožđe bere prezrelo i pritom se uzastopno razvrstava kako bi se dobilo poluslatko vino.

Kontrolirana oznaka izvornosti „Coteaux de l'Aubance” priznata je i dekretom od 18. veljače 1950. za bijelo vino dobiveno od grožđa koje se bere prezrelo i uzastopnim razvrstavanjem. U 2009. područje vinograda obuhvaćalo je 200 hektara.

(c) Informacije o kvaliteti i svojstvima proizvoda

Riječ je o mirnim bijelim vinima koja sadržavaju fermentabilne šećere.

Vino su vrlo skladna. Kad je riječ o mirisu, to se često osjeća u aromama bijelog voća i agruma s cvjetnim mirisima koji se miješaju s aromama prezrelosti, na primjer, suhog ili kandiranog voća. Kad je riječ o okusu, ta se skladnost osjeti u bogatoj slatkoći, kiselosti i strukturi.

Dozrijevanjem, koje može trajati i nekoliko desetljeća, ističe se njihova delikatnost i složenost.

(d) Uzročna povezanost

Povezanost između sadnje vinograda na precizno razgraničenim česticama koje odražavaju prakse i na kojima su tla plitka i šljunčana, topografije brežuljaka blagih padina i blizine rijeka Loire i Aubance koje održavaju povoljnu vlažnost zraka za „plemenitu plijesan” daje zemljopisnom području povoljne uvjete za branje prezrelog grožđa koje postiže prirodnu koncentraciju na trsovima uz moguće djelovanje plemenite plijesni. Ti čimbenici daju značajke proizvodu zbog kojeg su ljudi prilagodili svoje tehnike. Berba uz ručno uzastopno razvrstavanje prezrelog grožđa pokazuje tu brigu za postizanje kvalitete.

9. **Osnovni dodatni uvjeti (pakiranje, označivanje, ostali zahtjevi)**

Označivanje: tradicionalni naziv „*Sélection de grains nobles*”

Pravni okvir:

zakonodavstvo EU-a

Vrsta dodatnog uvjeta:

dodatne odredbe koje se odnose na označivanje

Opis uvjeta:

Uz kontrolirani naziv izvornosti „Coteaux de l'Aubance” može stajati tradicionalni naziv „sélection de grains nobles” prema odredbama utvrđenima u specifikaciji. Na vinima koja nose oznaku „Sélection de grains nobles” obavezno mora biti navedena godina berbe.

Označivanje: Dodatni podaci

Pravni okvir:

nacionalno zakonodavstvo

Vrsta dodatnog uvjeta:

dodatne odredbe koje se odnose na označivanje

Opis uvjeta:

Neobvezni navodi, čiju upotrebu u skladu s odredbama Zajednice mogu uređivati države članice, na etiketama se ističu slovima koja visinom, širinom i debljinom smiju biti najviše dvostruko veća od slova u nazivu kontrolirane oznake izvornosti.

Označivanje: oznaka zemljopisnog podrijetla „Val de Loire”

Pravni okvir:

nacionalno zakonodavstvo

Vrsta dodatnog uvjeta:

dodatne odredbe koje se odnose na označivanje

Opis uvjeta:

Nazivu kontrolirane oznake izvornosti može se dodati zemljopisni naziv „Val de Loire” prema pravilima utvrđenima specifikacijom za upotrebu tog zemljopisnog naziva. Slova u zemljopisnom nazivu „Val de Loire” visinom i širinom ne smiju biti veća od dvije trećine slova u nazivu kontrolirane oznake izvornosti.

Označivanje: naziv manje zemljopisne jedinice

Pravni okvir:

nacionalno zakonodavstvo

Vrsta dodatnog uvjeta:

dodatne odredbe koje se odnose na označivanje

Opis uvjeta:

Na etiketi vina kontrolirane oznake izvornosti može se navesti naziv manje zemljopisne jedinice: – ako je riječ o registriranoj lokaciji, – ako je ta jedinica navedena u izjavi o berbi. Slova u nazivu registrirane lokacije visinom i širinom moraju biti upola manja od slova u nazivu kontrolirane oznake izvornosti.

Područje u neposrednoj blizini

Pravni okvir:

zakonodavstvo EU-a

Vrsta dodatnog uvjeta:

odstupanje u pogledu proizvodnje na razgraničenom zemljopisnom području

Opis uvjeta:

Područje u neposrednoj blizini za koje je utvrđeno odstupanje u pogledu proizvodnje i dozrijevanja vina obuhvaća sljedeće općine departmana Maine-et-Loire na temelju službenog zemljopisnog šifrarnika iz 2021.: Aubigné-sur-Layon, Beaulieu-sur-Layon, Bellevigne-en-Layon, Blaison-Saint-Sulpice, Bouchemaine, Brissac Loire Aubance (samo za područje delegiranih općina Alleuds, Charcé-Saint-Ellier-sur-Aubance, Chemellier, Coutures, Luigné, Saint-Rémy-la-Varenne i Saulgé-l'Hôpital), Chalonnes-sur-Loire, Chaudefonds-sur-Layon, Chemillé-en-Anjou (samo za područje delegiranih općina Chanzeaux i Valanjou), Doué-en-Anjou (samo za područje delegirane općine Brigné), Gennes-Val-de-Loire (samo za područje delegiranih općina Chênehutte-Trèves-Cunault, Gennes, Grézillé, Saint-Georges-des-Sept-Voies i Le Thoureil), Lys-Haut-Layon (samo za područje delegirane općine Tigné), Parnay, Rochefort-sur-Loire, Sainte-Gemmes-sur-Loire, Savennières, Terranjou, Tuffalun, Val-du-Layon.

Poveznica na specifikaciju proizvoda

https://info.agriculture.gouv.fr/gedei/site/bo-agri/document_administratif-c3ae57c9-8342-4de4-8756-38a6322eacae

---

Objava odobrene standardne izmjene specifikacije proizvoda zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u sektoru poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz članka 6.b stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014

(2023/C 185/17)

Ova obavijest objavljuje se u skladu s člankom 6.b stavkom 5. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014 ⁽¹⁾.

Obavijest o odobrenju standardne izmjene specifikacije proizvoda zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla iz države članice

(Uredba (EU) br. 1151/2012)

„Prés-salés du Mont-Saint-Michel”

EU br.: PDO-FR-0813-AM01 – 27.2.2023.

ZOI (X) ZOZP ( )

1. Naziv proizvoda

„Prés-salés du Mont-Saint-Michel”

2. Država članica u kojoj se nalazi zemljopisno područje

Francuska

3. Tijelo države članice koje dostavlja obavijest o standardnoj izmjeni

Ministarstvo poljoprivrede i sigurnosti opskrbe hranom

4. Opis odobrenih izmjena

1. Zemljopisno područje

Opis

Mijenja se definicija zemljopisnog područja. Zemljopisno područje obuhvaćeno zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI) „Prés-salés du Mont-Saint-Michel” širi se na sljedeće četiri općine u departmanu Manche: Montsenelle, Bauppte, Auvers i Méautis.

Ažurira se popis općina na zemljopisnom području obuhvaćenom specifikacijom proizvoda kako bi, na temelju nacionalnih zahtjeva, bio u skladu sa službenim zemljopisnim šifrnikom iz 2021.

Izmjena utječe na jedinstveni dokument.

2. Napomene o nadzornoj strukturi

Opis

U skladu sa zahtjevima francuskih tijela mijenja se rubrika „Napomene o nadzornoj strukturi”.

Izmjena ne utječe na jedinstveni dokument.

⁽¹⁾ SL L 179, 19.6.2014., str. 17.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Prés-salés du Mont-Saint-Michel”

EU br.: PDO-FR-0813-AM01 – 27.2.2023.

ZOI (X) ZOZP ( )

1. Naziv [ZOI-ja ili ZOZP-a]

„Prés-salés du Mont-Saint-Michel”

2. Država članica ili treća zemlja

Francuska

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda [kao u Prilogu XI.]

Razred 1.1. Svježe meso (i nusproizvodi klanja)

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.

Meso s oznakom izvornosti „Prés-salés du Mont-Saint-Michel” dobiva se od janjadi koja je mlađa od 12 mjeseci i pase na primorskim pašnjacima, što joj daje karakteristična svojstva. Ta janjad potječe od ovnova koji pripadaju pasminama: „Suffolk”, „Roussin”, „Rouge de l’Ouest”, „Vendéen”, „Cotentin”, „Avranchin” i „Charollais” ili od ovnova čije su majke uzgojili stočari koji imaju pravo koristiti slane močvare za ispašu. Rasplodne ženke potječu od ovaca koje su na zemljopisnom području uzgojili stočari koji koriste slane močvare za ispašu.

Trupovi imaju sljedeća svojstva:

- najmanja masa: 14 kg,
- tanak profil trupa: „ravan do vrlo udubljen profil” i „dobra do izdašna razvijenost mišića” (klase U, R i O prema ljestvici EUROP-a),
- stupanj prekrivenosti masnim tkivom: „slaba do dobra prekrivenost” (klasa 2 ili 3 prema ljestvici EUROP-a),
- čvrsto, bijelo do kremastobijelo vanjsko i unutarnje masno tkivo, ravnomjerno raspoređeno po trupu.

Meso se prodaje rashlađeno. Ne smije se prodavati odmrznuto rashlađeno meso.

3.3. Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)

Janjad i ovce uglavnom pasu u slanim močvarama. Janjad se uzgaja za sljedećih uzastopnih razdoblja: postnatalno razdoblje, razdoblje primorske ispaše i katkad razdoblje tova.

U svakom slučaju, razdoblje primorske ispaše, uključujući ispašu na područjima na koja ne dopire plima u danima kad je slana močvara preplavljena proljetnom plimom, traje barem polovinu životnog vijeka ovce.

Krmivo koje životinje jedu za vrijeme različitih razdoblja uzgoja potječe sa zemljopisnog područja i sastoji se od svježe trave, pašnjačke trave ili trave koja je sačuvana kao sijeno ili sjenaža s udjelom suhe tvari od više od 50 % te korijenja, gomolja i povrća.

Ishrana kukuruznom silažom zabranjena je od 1. lipnja 2013.

100 % krmiva potječe sa zemljopisnog područja, dok za koncentrate taj omjer iznosi 50 %.

Životinje se smiju hraniti samo biljkama, suproizvodima i hranom za životinje koji se dobivaju od genetski nemodificiranih proizvoda. U hranu za janjad ne smiju se dodavati proizvodi životinjskog podrijetla, osim mliječnih proizvoda.

- Za vrijeme postnatalnog razdoblja, koje traje najmanje 45 dana, a najviše 105 dana nakon janjenja, janjad se uglavnom hrani majčinim mlijekom koje se katkad dopunjuje mlijekom u prahu, krmivom ili koncentratima.

- Za vrijeme primorske ispaše, koja traje najmanje 70 dana, janjad se drži u slanim močvarama unutar određenih, zasebnih parcela za ispašu. Kad su pašnjaci poplavljeni, životinje se odvođe na područja na koja ne dopire plima. Hrane se uglavnom ili isključivo travom (ispaša se može dopuniti s najviše 400 g koncentrata dnevno, koji se daje uvečer).
- Za vrijeme (neobaveznog) razdoblja tova, koje traje najviše od 30 do 40 dana ovisno o godišnjem dobu i odnosi se na janjad koja se za razdoblja primorske ispaše hranila isključivo travom, janjad se hrani krmivom i koncentratom te više ne pase u slanim močvarama.

Koncentrat koji se daje ovcama i/ili janjadi za različitih razdoblja uzgoja sadržava sljedeće sastojke:

- žitarice i njihovi proizvodi i nusproizvodi: ječam, kukuruz, pšenica, pšenoraž, zob,
- uljano sjeme i njihovi proizvodi i nusproizvodi: soja, suncokret, pogače uljane repice i lanene pogače, zrna i ljuske soje,
- proteinski usjevi: lupina, grah i stočni bob,
- gomolji i korijenje i njihovi proizvodi i nusproizvodi: rezanci šećerne repe,
- krmivo: lucerna, slama,
- melase: melase šećerne trske,
- aditivi,
- minerali, vitamini.

3.4. Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području

Janjenje, uzgoj i klanje.

3.5. Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv

—

3.6. Posebna pravila za označavanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv

Na kraju razdoblja hlađenja trupovi janjadi obuhvaćeni oznakom izvornosti „Prés-salés du Mont-Saint-Michel” identificiraju se i označavaju trajnim pečatom koji sadržava riječi „Prés-salés MSM” i nanosi se neizbrisivom tintom na glavne dijelove trupa (lopatice, rebra i noge).

Sve do faze krajnje distribucije trup i dijelovi mesa koji su od njega odsječeni označavaju se etiketom koja sadržava najmanje sljedeće:

- ime oznake,
- kraticu „ZOI” ili riječi „zaštićena oznaka izvornosti”,
- znak za ZOI Europske unije,
- ime uzgajivača,
- broj poljoprivrednog gospodarstva,
- nacionalni identifikacijski broj janjeta,
- datum klanja,
- mjesto klanja i broj klanja,
- rečenicu „meso dozrijeva na kosti najmanje četiri puna dana od datuma klanja do datuma prodaje krajnjem potrošaču u trgovini na malo”.

4. Sažeta definicija zemljopisnog područja

Zemljopisno područje na kojem se odvija janjenje, uzgoj i klanje janjadi sastoji se od sljedećih 26 kantona, od kojih 14 djelomično pripada departmanima Manche i Ille et Vilaine:

Departman Manche:

sve općine koje pripadaju kantonima Bréhal, Bricquebec-en-Cotentin, Cherbourg-en-Cotentin (1, 2, 3, 4, 5), Granville, La Hague, Les Pieux i Pontorson.

U kantonu Agon-Coutainville: općine Agon-Coutainville, Blainville-sur-Mer, Geffosses, Gouville-sur-Mer, Muneville-le-Bingard, Saint-Malo-de-la-Lande i Saint-Sauveur-Villages (samo za područje delegiranih općina Ancteville i La Ronde-Haye).

U kantonu Carentan-les-Marais: općine Auvers, Baupte, Méautis, Picauville (samo za područje delegirane općine Les Moitiers-en-Bauptois).

U kantonu Isigny-le-Buat: samo općine Avranches, La Godefroy, Saint-Brice, Saint-Loup, Saint-Senier-sous-Avranches, Isigny-le-Buat i Tirepied-sur-Sée (samo za područje općine La Gohannière).

U kantonu Quettreville-sur-Sienne: općine Annoville, Hauteville-sur-Mer, Lingreville, Montmartin-sur-Mer, Quettreville-sur-Sienne (samo za područje delegiranih općina Contrières, Hérenguerville, Hyenville, Quettreville-sur-Sienne i Trelly).

U kantonu Valognes: općine Brix, Huberville, Lieusaint, Montaigu-la-Brisette, Saint-Joseph, Saussemesnil, Tamerville, Valognes i Yvetot-Bocage.

U kantonu Villedieu-les-Poêles-Rouffigny: samo općina Le Tanu.

Općine u kantonu Avranches, osim delegirane općine Braffais u općini Le Parc.

Općine u kantonu Coutances, osim općina Camprond i Monthuchon.

U kantonu Créances, osim općine Le Plessis-Lastelle.

Općine kantona Saint-Hilaire-du-Harcouët, osim općina Savigny-le-Vieux i Buais-Les-Monts.

Departman Ille-et-Vilaine:

sve općine u kantonu Fougères-2.

U kantonu Vitré: općine Balazé, Châtillon-en-Vendelais, Montautour, Princé, Saint-M'Hervé i Vitré.

Općine u kantonu Dol-de-Bretagne, osim općina Châteauneuf-d'Ille-et-Vilaine, Lillemer, Miniac-Morvan, Plerguer, Saint-Guinoux, Saint-Père-Marc-en-Poulet, Saint-Suliac, Le Tronchet i La Ville-ès-Nonais.

Općine u kantonu Fougères-1, osim općine Livré-sur-Changeon.

Općine u kantonu Val-Couesnon, osim općina Aubigné, Feins, Mouazé i Montreuil-sur-Ille.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

Zemljopisno područje nalazi se oko Normandijsko-bretonskog zaljeva, a obuhvaća i obalni dio departmana Manche i Ille-et-Vilaine. Ponajviše se odlikuje prostranim obalnim područjem i snažnim utjecajem mora i oceana na klimu. U središtu tog zemljopisnog područja smješteni su travnjaci koje redovito poplavljuje more, a poznati su kao slane ili travnate močvare i glavni su izvor hrane za životinje. Te slane močvare čine gornji dio međuplimne zone. Nastale su na području zaljeva Mont-Saint-Michel i estuarija na zapadnoj obali regije Cotentin, a zaklonjene su od valova i jakih struja te se odlikuju sitnim sedimentom. Podloga slane močvare poznata je kao morski pijesak („tangué”), a sastoji se od veoma sitnog mulja i pijeska bogatih kalcijem. To močvarno područje ispresijecano je mnogobrojnim kanalima koji se račvaju u sekundarne kanale i čine iznimno gustu mrežu koja dijeli travnjake na nekoliko operativnih jedinica i stvara prepreke koje ovcama otežavaju kretanje.

Vegetacija se sastoji od biljaka poznatih kao halofiti, koji su prilagođeni slanosti tla i poplavlivanju. Neke od tih biljaka, uključujući bezbridnjaču (*Puccinellia maritima*), morsku brulu (*Triglochin maritima*) i omaklinu (*Halimione portulacoides*), posebno kad su zamrznute, omiljena su hrana janjadi „Prés-salés du Mont-Saint-Michel” i stoga čine većinu njihove ishrane.

Proizvodnja janjetine u zaljevu Mont-Saint-Michel seže u 10. stoljeće, kad su lokalni redovnici imali pravo na „brebiage” (uzgoj janjadi). Prema povelji o osnutku opatije Lessay, kojom su joj dodijeljena dva obora za ovce, uzgoj ovaca provodio se istodobno i na lučkom području Cotentina. Ovčja vuna činila je do 1181. dvije trećine „desetine” (poreznih prihoda) opatije na temelju povelje Henrika II. Plantageneta.

Do prve polovine 20. stoljeća ovce su okupljane i vezane u skupine od dvije do četiri životinje, osim na polderima Mont-Saint-Michela gdje su pastiri vodili relativno velika stada u slane močvare. Od druge polovine 20. stoljeća uzgoj ovaca postao je specijaliziraniji zahvaljujući uporabi obora za ovce.

Kako bi prevladali zemljopisna ograničenja tog područja, stočari su svoj rasplodni fond uvijek birali na specifičan način kako bi što bolje iskoristili sposobnost razmnožavanja ženki i spretnost životinja na neravnom terenu, a pritom su vodili računa o tome da rast janjadi bude prilagođen vegetacijskom ciklusu biljaka u slanoj močvari. Stoga ženke pripadaju stadu, a mužjaci se nabavljaju izvana i pripadaju pasminama koje su dobro prilagođene životnim uvjetima slane močvare i imaju relativno sporiji rast mišićne mase.

Uzgoj janjadi s oznakom „pré-salés” (iz slane močvare) razvio se i zahvaljujući gradnji obora za ovce i nakon što su livade koje se nalaze na čvršćem tlu blizu primorske močvare prilagođene toj svrsi. Obori za ovce ključni su za zaštitu ovaca u vrijeme janjenja i u razdoblju kad su primorske livade preplavljene proljetnom plimom.

Stočari su razvili strategije uzgoja i ishrane koje su dobro prilagođene zemljopisnom području kako bi uzeli u obzir elementarne nepogode i stopu rasta pojedinačnih janjaca u stadu, koja može jako varirati. Ako su zakloni za životinje blizu obale, katkad im se uvečer nakon ispaše daje dopunska hrana, a ako su daleko od obale, uzgajivačima jedino preostaje da prije klanja provedu postupke tova. Hrana za životinje uglavnom se proizvodi unutar zemljopisnog područja, iako djelomično može doći izvana, što se posebno odnosi na hranu koja sadržava dušik.

Temeljena na lokalnim vezama među uzgajivačima, mesarima i klaoničarima, ova posebna tradicija uzgoja ovaca uključuje dosljednu uporabu obližnjih klaonica u kojima su tijekom vremena očuvana sredstva te znanje i iskustvo potrebni za klanje ovaca. U glavne elemente posebnog stručnog znanja koje se primjenjuje pri klanju životinja ubrajaju se kratko razdoblje čekanja u udobnim uvjetima od dolaska u klaonicu do klanja i iznimno pažljiv način klanja, rezanja i odstranjivanja utrobe, čime se čuva masno tkivo i sprečava kontaminacija trupa. Postoje i pravila o primarnom hlađenju i dozrijevanju, a nakon tih postupaka ocjenjuje se konformacija trupova, ponajprije s obzirom na kvalitetu masnog tkiva i izgled trupa.

Trupovi imaju bijelo, čvrsto i ravnomjerno raspoređeno masno tkivo, a stupanj njihove pokrivenosti masnim tkivom varira od slabog do dobrog. Relativno su tanki i noge su im vitke. Meso se odlikuje svojom jarkom ružičastom bojom, duljinom vlakana i prošaranim izgledom (od međumišićnog masnog tkiva). Meso ostaje vrlo sočno nakon kuhanja i pri žvakanju te u ustima ostavlja intenzivne, dugotrajne okuse, bez naznaka masti od vune.

Posebne kvalitete mesa odavno su prepoznate, o čemu svjedoče riječi Pierrea Thomasa du Fosse, učenjaka i književnika iz Rouena koji je u ljeto 1691. posjetio Pontorson: „Trava blizu obale nalikuje divljoj majčinoj dušici, a bravetini i janjetini daje tako izvrstan okus koji bi mogao nadmašiti čak i jarebice i fazane.”

Taj dugogodišnji ugled potvrđen je i u novije vrijeme presudom Žalbenog suda u Caenu od 24. siječnja 1986., kojom je utvrđeno da se ovce koje se redovito uzgajaju na pašnjacima koje periodično poplavljuje more uobičajeno označavaju kao „pré-salés” i da se od životinja uzgajanih na taj način dobiva visokokvalitetno meso.

Povezanost mesa s oznakom „Prés-salés du Mont-Saint-Michel” i njegova područja proizvodnje proizlazi iz posebne vegetacije slanih močvara na kojima ovce pasu te iz fizičke aktivnosti koja im je potrebna da dospiju na njih. Fizička aktivnost ima važnu ulogu u povezanosti sa zemljopisnim područjem u slanim močvarama zaljeva Mont-Saint-Michel, u kojima se nalaze prostrani travnjaci za ispašu, te u slanim močvarama lučkog područja Cotentina, iako su tamošnji pašnjaci manji. Tomu je tako jer slane močvare imaju prilično nisku hranjivu vrijednost, a zbog rijetkosti određene vrste trave koju ovce pasu, ovce moraju prelaziti velike udaljenosti kako bi pronašle dovoljno hrane, pa su zahvaljujući tome trupovi tanki, a meso je jarke boje.

Na karakteristična svojstva mesa dodatno utječu druga ograničenja neravnog terena tog područja, koje je ispresijecano mrežom dubokih kanala i izloženo oštroj klimi. S obzirom na ove teške uvjete životinje se u slane močvare često dovode tek kad malo porastu i ondje moraju ostati dovoljno dugo kako bi njihova specifična prehrana postigla puni učinak na meso koje se od njih dobiva.

Zahvaljujući tim uvjetima uzgoja životinje imaju tanku konformaciju trupa, lagano do čvrsto masno tkivo i karakterističan okus bez naznaka masti od vune.

Činjenica da se klanje provodi blizu gospodarstava pridonosi očuvanju tih značajki. Ta blizina skraćuje vrijeme putovanja i time su životinje pošteđene stresa koji bi moglo uzrokovati kvarenje mesa, a pritom se omogućuje i očuvanje organoleptičkih svojstava nastalih u postupku uzgoja. Osim toga, zahvaljujući tradiciji uzgoja ovaca u klaonicama na zemljopisnom području razvilo se i održalo posebno znanje i iskustvo kojima se poštuje kvaliteta sirovine (na primjer, očuvanjem masnog tkiva i zabranom prskanja), a time se olakšavaju i provjere usklađenosti trupova.

Sočnost mesa s oznakom „*pré-salés*”, prepoznata među gurmanima, zaslužna je za njegov izvrstan ugled koji se odražava u prodajnoj cijeni: već više od stoljeća cijena mu je za 50 do 100 % viša u odnosu na cijenu obične janjetine.

Upućivanje na objavu specifikacije

https://www.legifrance.gouv.fr/download/pdf?id=yUNSnznfq_FUS9VY3CTgn4PCIFRafx3LLgujSD-i24w=

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR